

BÁSNĚ
—
Josef Topol

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Městská knihovna v Praze

Básně

Josef Topol

Znění tohoto textu vychází z díla [Básně](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Torst v Praze v roce 1997. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

---

§

Text díla (Josef Topol: Básně), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Neužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 25. 6. 2019.

OBSAH

První verš.....	12
I BÁSNĚ A JEJICH TORSO.....	13
Venkovské bály.....	14
Hlava.....	20
Proměny.....	22
Tajnosti.....	26
Půl noci.....	27
Pes a luna.....	29
Triumf.....	32
Tkvění.....	34
Legenda.....	35
Dospělost.....	42
Tristium.....	43
Andělská jízda.....	45
Hlasy.....	46
Vpád.....	49
De profundis.....	50
Zavržení.....	51
Hra o.....	52
Nebesa.....	53
Snoubení.....	54
Modlitba.....	56
Krutost.....	57
Jsoucí.....	59
Plynoucí.....	60
Promlčování.....	61
Dovršení.....	62
Veliká báseň.....	63
Ave.....	64

Věčnost světla	65
Výpad	67
Navštívení	68
Torso	69
Růžový pokoj	70
Pohřbívání stromů	72
Počátek světa	73
Denní jízda	74
Tíže zemská	76
Čas lásky	78
Oharky	80
Zlatý věk	81
Sicut erat	83
Dědictví	84
Stesk	86
Noční jízda	87
Mumraj	89
II	90
Vábnička	91
22. 5. 1959	93
Siroba	94
Requiescat	95
Přílív	98
Koktejly	99
Bázeň mé básně	100
Jsem Herodes kající	101
Pouhá cesta	103
III	104
Smrt Erbenova	105
Škaredá středa	108
Před bouří	110

Hon na bažanty	111
Přízemnost	113
Koleda hladu	115
Černé pomyšlení	116
Dětský průvod.....	117
Ráno po smrti.....	118
Cesta pouští.....	119
Jiná koleda hladu.....	120
Jsou povětrí	121
Pak žena.....	122
Les préludes.....	123
Cantus firmus	124
Stvoření.....	126
Romance černomořská.....	127
Doufání ve smrt.....	128
Altový doprovod	129
IV	130
Pastviny těla.....	131
Srpnový průvod.....	132
Ženichovo lože	134
Děšť padá na rány	135
U jednoho stolu.....	136
Řemeslo	138
Kdo jsem	139
A slovo tělem učiněno jest	140
Pletení houžve.....	142
Sádrové sochy	143
Síla stálosti.....	144
Dálnopis.....	146
Doručitelé věnců	147
Jmelí.....	148

Horečka.....	149
Úklady.....	150
<i>Jak to můžeš netužit? Když v mém bdění .....</i>	151
Mdloba.....	152
Pastvu má podzim	153
Poločas	154
Nespavost.....	155
Příběh	157
Záznamy	160
Homilie.....	164
V.....	165
Polední smrt.....	166
Příchozí.....	167
Vyznání	168
Studna.....	169
Kolchida.....	170
Vytrvalý déšť	171
Souchotiny.....	172
Černá hodinka.....	173
Divný den	174
Láska	176
Kruhy pod očima.....	177
Obětina.....	179
<i>Kam dojdeme co po sobě zanecháme? .....</i>	180
<i>Už jsme jednou zažili jaro.....</i>	182
<i>Kde jednou smutný.....</i>	183
<i>Nebo mi pověz.....</i>	184
<i>Zjevit se přes veškeré maškarády.....</i>	185
Vigilie.....	186
Ach —!.....	191
Poesie.....	194

<i>Co se nechce napřímit</i>	196
Vánoce 77.....	197
<i>Řeknou mi: tumáš kolečko a shrab</i>	198
Kampa.....	199
19. 1. 1978	200
<i>Shořel jsem</i>	202
<i>Stanul jsem zjihlý na ledové kře</i>	203
Záznam.....	204
VI LITURGIE ČASU.....	206
VII.....	219
Epika I.....	220
Epika II	223
Epika III.....	226
VIII	228
Svítání.....	229
Koncentrák.....	230
Cesta zimou	231
Uvidět tělo.....	232
Vzkříšení.....	234
Padesát.....	236
O depresi	237
O naději (I).....	239
O naději (II)	241
<i>Myšlenka zvadlá v parapetu snu</i>	242
Abeceda	243
Loučení se synem.....	245
Několikátá.....	246
Cestou	248
Úplňky	250
Pád	252
Vteřiny.....	253

Otázky.....	254
Florencie.....	256
Můrovi.....	258
Podsvětí.....	259
Řeč o řeči.....	260
Sestra.....	261
Sebevražda.....	262
Věře.....	264
Rozpomněnka.....	265
Před Velikonocemi.....	266
A co zbude po nás?.....	267
Vzpomínka.....	269
Nebáseň.....	271
Písnička.....	272
Bezejmenná.....	273
<i>Koso nenávisti.....</i>	<i>275</i>
<i>Spánek je milost.....</i>	<i>276</i>
<i>O čem byly ty pohádky?.....</i>	<i>278</i>
<i>Jestli vůbec je čeho se chytit.....</i>	<i>279</i>
<i>Vypadá to jako houština a je to řídké.....</i>	<i>280</i>
<i>A bez ohledu na divoké rozvody na zemi.....</i>	<i>281</i>
<i>Slepenec úzkosti bych leptal.....</i>	<i>283</i>
<i>Pomalu i ty jsi už kabát posešiváný.....</i>	<i>284</i>
<i>Na dnešek mi ve světnici ožil motýl.....</i>	<i>285</i>
<i>Proseděl jsem večer s těmi lidmi.....</i>	<i>286</i>
<i>Není co zamlčet není co říci.....</i>	<i>287</i>
<i>Byla zima a profesori jazyka.....</i>	<i>288</i>
<i>Mlčet a přesto nezamlčet nic.....</i>	<i>289</i>
<i>Mít slova jako neotřelý sníh.....</i>	<i>290</i>
<i>Nemám jiné pěsti.....</i>	<i>291</i>
<i>Jak ti upříst oprátku na krk?.....</i>	<i>292</i>

<i>Hlásí se to jako únava</i>	293
IX.....	294
Thunovská	295
Poříčí.....	296
<i>Byl to den v kterém bylo tak málo jitra</i>	298
<i>Je to jako vypořádat se se saní</i>	299
<i>Bolí to jako neuchopit</i>	300
<i>Že by nebyli démoni?</i>	301
<i>Mám odstonáno</i>	302
Bohnice	303
<i>Co bych se bál snů?</i>	304
<i>A myslel jsem si</i>	306
<i>Dost jsem se už nadíval</i>	307
<i>Že není bytí kde je hniloba?</i>	308
Tělesnosti!	309
<i>To jsme se milovali</i>	310
<i>A tak</i>	312
<i>Nejlepší jsou básně tvořené ze slov</i>	314
<i>Já tolik v hlavě kde bych se byl dostal</i>	316
<i>A uvědomil jsem si: Tehdy mi bylo třiatřicet</i>	317
<i>Je zima jak má být</i>	318
X.....	319
<i>Bud' šťastná že jsem se tě nedotkl</i>	320
<i>Když holedbavý smutek všecko obrací</i>	321
Prosba	322

První verš

*Nemám stání myslím na poesii
jako by to byla vysněná zem
ale nechce se mi tam prodlít
a zvučet jako zpívající fontána
v parku s vykázanými pěšinami*

*Tak jsem si to jednou zamířil
přes trávník v Chotkových sadech
k památníku Julia Zeyera
poklonit se milovanému poetovi
seřval mě tam postarší pán
a zaplatil jsem pokutu byl to Hlídač*

*Nedivil jsem se
ale taky chci věřit že jsem od Boha
ne zrovna básník ale Ten a Ten
který se nebude už opakovat
a stále čekám na svůj První verš
(ten od Boha: Paul Valéry)*

*Ne že bych jako Walt Disney
chtěl mít svůj Disneyland
se sty hektarů urvaných poušti
s umělými jezery a vodopády
s umělým bělochem mučeným umělými Indiány
s hrochy na elektrický pohon
s životem na baterku*

I
BÁSNĚ
A JEJICH TORSA

Červen 1958

Venkovské bály

Marii

I

Voják tančící s dvěma oharky
Palec utopený v opasku
V kapse na prsou cíp dovolenky
Těžké okované boty
Duní ve vycházkových střevících
Zlato nárameníků
Teprve slabě prokmitá v černi
Vleklý postup k smavé hodnosti
Ale za to písnička složená na kavalci
O modrých očích
A o špásovném děvčeti
A nahořklý van mladistvých
A dosud nezhojených slov
Jejich uhrančivost
Chlapecká svévole
Lačně postávající kolem výčepu
S kapesným na cigarety
To tě mámí
Sedící pod ebenem matčiných vlasů
Zelená lafeta v karnevalovém kouři
Běl zubů překonávající škrabošku

Vyzývá zvěst lačnosti
Muž na řetězu
Muž na svobodě
Voják tančící s dvěma oharky

II

Něco selského v barvě zlatých hrušní
Výskot který ještě nedostoupil
K branám venkovské krčmy
Tvrdě řezaný ohryzek
Pohybující se na snědém krku
Lhostejná chtivost úst
Plivajících do bláta cest
Pohvizdujících si v marastu
Ztuhlá ohebnost kolen
Parádivost
Ve vlasech olej
Jasně vymydlené čelo
Drsné bezněžné dlaně
S žlutým lišejem kuřáckých zvyků
Mladý traktorista
Cenící zuby k zabláceným vozkům
Bez jejich cukříčku v kapse
A skrajovaných kůrek
Bez průpovědek
Ve větrem rozpukaných rtech
Vycíděný vyleštěný
Houká na kamarády a tančit
S tak vážnou tváří se mu chce

To tě mámí
Sedící pod ebenem matčiných vlasů
Tento sedlák s tvrdě řezaným ohryzkem
Jeho podupávání v tanci
Strnulost jeho neúsměvu
Hladké lesknoucí se vlasy
A neznabožství jeho masky
Jeho úprk
Jeho loudavost
Nebezpečí těch gest

III

Navzdory k tobě tančím
Z temného loubí Neboť venkovská noc
Usedá se stařenami blízko kamen
Ohřívá staré ztuhlé hnáty
A my se vytrácíme očím
Poprvé stár a naposledy mladý
Zas v tanci potkávám svůj ostych
Můj návrat už je pozdní
Z bězhvězdna vzpomínek se lehce třpytí

Nesmíš dál Za těmi vrátky
Je naše zahrada a bílý dům je náš
Ale tahle ptáčnice nám sotva patří
Tady můžeme usednout a něco pojišť

Vždyť je karneval
Při němž se nasazují masky
Oblecme z dávna nejmilejší

To tě mámí
Mlčící pod ebenem matčiných vlasů
Můj návrat ač je pozdní
Z bězhvězdna vzpomínek
Se třpytí poslední
A hasne

IV

Pohled'te na tu bláznivou
Pohled'te na tu nehezkou
V růžovém přestrojení

Povězte mi o ní

Byla zplozena v opilé noci
Žena spící už se semklými koleny
Bez lásky a touhy po dítěti
V spící probudil se chtíč
A muž k ní vstoupil

Pohled'te na to bláznivé dítě
Pohled'te na to nehezké dítě
V růžovém přestrojení

Vějíř v jejích rukou chrastí
Smutné velikonoční řehtačky
Neboť zvony před bláznem ulétají
Neboť zvony před dívkou ulétají
Když dospívá a není hezká

Škraboška přesto oči neutají
Chlapce vábí růžové přestrojení
Vějíř vesele chrastí v jejích dlaních

Ale co půlnoc zjeví

Pohled'te na tu nehezkou
Pohled'te na tu bláznivou
Stojí sama ve stínu dveří
V rukou má škrabošku a vějíř

Smutný velikonoční vějíř
Marného dospívání

To tě rozesmutní
Sedící pod ebenem matčiných vlasů
Neboť zvony před bláznem ulétají
Neboť zvony před dívkou ulétají
Když začne potkávat své lásky

V

Den krade se už za nocí
Zvěd prchá z prohrávané bitvy
Pokoutní hudba zašlým stříbrem zní
To tě naposledy mámí toto tajemství
Ty tančíš sama v žádostivých pažích
Až úsvit rdí se sám tě vyprovází
V soucitu matek andělské tlí peří
I tvrdá zem zná pohlazení hebčí
Sto očí provází a sto rukou tě hýčká
Náhradou za ty jež se vytrácejí

Křídlovka neznalá jak hudba neznající
Vyzývá naposled k tanci tu nejkrásnější
To tě mámí
Plačící pod ebenem matčiných vlasů

Svět září maskami a pod maskou se tmí

Pořící

Hlava

Mikuláši Medkovi

I

Kuří oko jitřenky
Okr v modři
Na hřbítku plavé šelmy
DŘÍN stromu utajuje MOC

Pod patou nebes
A pod šlépějí plesklé Ach!
V přísnosti čtverce zatkví hlava
Na stéblech utopence

Ó tkáni nejprudšího světla
Vlamuješ se v mé prsty
Hrot k hrotu hranou lne
Valem se dní

Denní ptáci dáví zlatou čočovici
Kolénka otláčená v hrachu
Ta nejútlejší samý nach

A tkvím

Byla přistižena jak vyhlíží
Zaclánějíc se v celu samotná
Byla přistižena jak doufá

Kuří oko jitřenky
Jsem bdící

II

Co zamýšlím oč přicházím

Stvol mé šíje je nah
Pahýl andělské říje
Útek spirál

Mé tváře

K dřevu proklečená tkáň
Kolénky nezrozených dítek
Nikým nepohlazená něha
Přísný žalm

Mé oči

Střemhlavu jas
Blysknavý útek

Světelný průkmit v dol
Hra stínů prchlá zář
Varující a zvoucí

Jsem

Proměny

Ještě se dlouze srpy brousí
Horské potoky jiskří k ránu
Hlasy ptáků hlahol tekoucích vod
Šelest větví ozvěny kroků se tratí
Dunění střelby řvoucí vzduch úpí

Naše ústa už mlčí

Lidé ticha
Nazí na zeboucí zemi
Vypadlí z hořícího hnízda
Bijem roztřepenými křídly

A naděj je pták který vzlétá

S prohořelými ústy
Bez pigmentu a nachu v tváři
Jenž by prozrazoval úzkost srdce
Sama nečitelnost hříchu

A naděj je pták který vzlétá

Smyslnost paběrčí hostina
Nás tráví
Poslední ze supů
Zapovězené ovoce odevzdání
Sbohem milostných skutků
Jed polibků
Práchnivost očí

Sněť orgíí
Dým něhy
V úbělu postních těl

A naděj je pták s roztřepenými křídly

V útlé pokoře stébel
Půvabní nemodlenci
Vy už odcházíte
Vy se loučíte s námi
Zelenými parky
Hnědými stíny
A zlatými světly
Zdobíte trsy svých ňader

Proplouváte ladně
Pod mým gotickým loktem
Do boků ostruhy zatínáte
Jdete své záři vstříc
(Je-li pro vás nějaká záře)

Střehnu úsměšek kterým si dobíráte
Planoucí vějíř mé tmy

Naděj je pták který přenocuje se mnou

Zjevujete se jako hosté
V růžové tkanině
A drancujete milkování
(Z něhož vydáte počet)
A rodinné svazky
(Z kterých budete zodpovídat)
Nebezpeční strůjci ohně

Nesoucí žhavého kohouta
V bělostných dlaních

Z vašich skutků
Jsou živi jako z bílé střídy
Labužní básníci opěvajíce
Růže soulože
Pomyslnost smyslů

Ó sbohem
Koketní harpyje
Kostice do živůtků!

Naděj je pták který zpívá ve vaší kleci

Vidím skutečné hvězdy
Rybí oči svých lásek
Milence v usmlouvání noci
A v mdlobě dne
Neboť jsou předvoláni
Z mé tmy blesknavé džbány
Váží jim doušek který nečekali
Z mé tmy je znepokojují
Oči které nic neodnaučí žhnouti

Naděj je pták který překonává tíži

Učím je vysloviti Já
Odvádím je z veřejných zahrad Smutku
Kde řidnoucí vzduch
Tvrdě vyznačí stezku úst
Váznoucí v hrdle
Kde horský nemilostný vzduch

Obnaží model jejich tváře
Nahmatá lícní kosti
Na vnebevzetí čela
Dýchnuv znamení vzpoury

Ještě se dlouze srpy brousí
Horské potoky jiskří k ránu
Hlasy ptáků hlahol tekoucích vod
Šelest větví ozvěny kroků se tratí
Dunění střelby řvoucí vzduch úpí

Naděj je pták který vzlétá

1957

Tajnosti

Někdo rybu položil
Do rukou slunce
Měli jsme ústa plná šupin
Za nehty zrazující zápach
Říkalo se pak o nás
Chtěli ukrást a byli prozrazeni
Zahnívající maso mezi zuby
A ústa plná drobných šupin
Za nehty zrazující zápach

Někdo růži položil
Do rukou slunce
Jiskřila plnou hodinu ne déle
Byli jsme potom hříšně nazí
Tolik na zlaté plátky spolehnuti
V nozdrách ještě dotek jejích vůní
Říkalo se pak o nás
Chtěli ukrást a byli prozrazeni
Růže pohasla jsou hříšně nazí
Tolik na zlaté plátky spolehnuti
V nozdrách ještě dotek jejích vůní

Půl noci

Měsíc megaloman
Žhnul aby předstih pověst slunce
Kulatil se a měkce tál
Hořel plamenem dýmné svíce
A plamen se opíral
O svícny stříbrných jedlí
Paprsek podobný knotu
Byl spuštěn k náloži našich skal

Kolem půlnoci byl očekáván výbuch
Hasiči z našeho městečka
S škraboškou masopustní noci
Stanuli vážně u pat jedlí
Neboť pod svícnem je tma
A zapřísahali nás z jejich hloubi
Abychom se spokojili s tím co je jisté
Avšak z dohledu skal

Ale my jsme stanuli právě
Na plošině kterou našel měsíc
A zakoušeli slast z tolika doteků
Z houstnoucí tmy a z bílých požárů noci
Z tolika propletení prstů
Z tichých nevidaných salv
Na naši počest

A viděli jsme jak plamének k plaménku se má
Jak si předávají třpytná poselství
Jak se spalují touhou dospět k nám

Neboť je vedly doutnavé zorničky našich očí
Bdící s předtuchou krásné smrti
Jdoucí s jistotou
S jistotou
Jdoucí k nám

Pes a luna

I

Blatouší vonné tajemství měsíce
Zlatý sýr taje v temné misce
Stopaři sotva stačí dech pes větrí
Pes překonávající tíži
A závratě
Vrtí ocasem vidí zlatou misku
S bělmem studených kráterů
A jme se nedočkavě výt

Pán bdí a otvírá noční okno
Odpouští že ho budí v nahost
Je plný žízně z hladu svého psa
Leze do větví stromů aby utrhl
Jablko poznání

II

Leží bez hnutí je srp nabroušený
Růžové plátky nesou rosy hlen
Stínidlo lampy haslý spád
Dlaň zaclánějící ohanbí hvězdy

To je luna psích snů

Ozón který nasládle chutná
Hrozen lisovaný Bohem plný štáv

Z oranže prosvítavé hory
S krátery úzkými jak pánve panen

To je luna psích snů

III

Den bílý moučný mléko z hvězd
Úsměv muže v měsíci se tmí
Tento obličej byl vzňatý nach
Spaloval se náklonností k sobě
Bledý narcis tonul v jezerech
Je vyhořelý teď tvář třpytný troud
Oharky obočí dým vlasů
Tesknota hvězdných spáleníšť
Pod nimiž doutná mře a doutná
Den bílý moučný z mléka hvězd

IV

*L loukot' louč ladička los lup
U úběl úhoř utoužený úúú
N nátrubek nouze narcis nvyý
A amarant adonis a alarm alp*

Pes usíná a světlou průrvou
Jak děti jsou-li šťastny vzlétává
Jenom nepatrný kmit a stoupá
Srst skoro přimrazují hvězdy
Zjeví se posléze psí ráj

Rozkmitává se bledá závrat'
Přerve bělostné spony

Jimiž psí sen byl spoután
Pohyb opustí tělo víří
Větrí čenichem chladnoucího psa
Drásá jeho prackami křupkou kůru
Vyje propůjčenými ústy
Podrží si paměť vlhké tlamy

Spirála těla vymrštila sen
Tětiva svalů vypustila stín
Pán plný světla v stínu svého psa
Svírá jablko poznání
A snídá

Triumf

Pět statných nosičů
Trikoty se však shrnují
Jako podolky v kyčlích

V střemhlavu pocitů
Zrak Hmat Čich Sluch a Chuť
Jejich zdvižené prsty jako píсты
K ječícím sirénám
Nesou čtyřnožku rakev
S ostatky kvetoucích statků

Tekou mastná a kalná oka barev
Vrší se mrakodrapy tvarů
Vlečka zápachů pleská o bání lýtek
Nezrozené ticho úpí v pánvičce ucha
Hrdlo se dává snůškou pletí

Obžerství pěti je obžerství chámů
Hudba malebně popleskává rty
A malba vyrazí ostré hrdelní tóny

Vzájemné objímání pěti
    Neboť pro jediného je stan sanoty
Toho miliskování pěti
    Neboť pro jediného je klam lásky
Nanebevzetí pěti
    Neboť pro jediného žal zemí plazí
Vypasenosti pěti
    Neboť pro jediného je pouto postní

Mastná a kalná oka barev

Mrakodrapy tvarů

Vlečka zápachů

A ticho

Úpí

Pět statných nosičů

S ostatky kvetoucích statků

Tkvění

V střemhlavu nebesa se tříští
O tvrdé kolenní hroty
Mé ponoukání modra

Ó souboji barev!
Proťal jsi oblohu sluncem
Zlatých napjatých zad
Anthee ukutý z mědi

Legenda

Karlu Jaromíru Erbenovi

Nebesklon napovídal brzkou noc
Kapří měsíc oddychuje v síti
A tři mládenci u ohně
Klečící Sedící a Spící

První dmychá oheň Skloněn ústy
Jak v ošatce převaluje vítr
Hnětynky už syčí v bílé páře
Z rybích polen jiskří bílé jikry
Ploutve plaméneků se oblizují
Planou příchylností jeden v druhém
První dmychá oheň skloněn ústy
Jak v ošatce převaluje vítr
Z hnětynek už bílá pára syčí

Druhý podepírá skrojek tváře
Pecny stehen vyhřívá a loučí
Stíhá přízrak zádumčivých stínů
Hřej světlo shltající obludy představ!
Muž s loučí z pevně sevřených kolen

Schoulen v svém klínu civí k noci
A špoulí ústa k slovům na půl huby
Rozmar smutku zaskočený tichem
Lačně podepírá skrojek tváře
Pecny stehen vyhřívá a bdí

Třetí úhoří uštkávavé oči
Dal do zástavy při úchvatu ohněm
Nos který rozpolcuje tváře
Tak blízko vůni plný chvění nozder
Nic ani pedál nohou zaklesnutý v kouři
Pro sípající měchy jež má spící
Nic neprozrazuje muže spodní tóny
Echo smutku zaskočené tichem
Obrysy jader spících v tvrdé slupce
Tvrdý žlab čela s myšlenkami v mázdře
Nic neprozrazuje muže spodní tóny
K slabinám jdoucí bílou stezkou břicha

Říká první z nich

Trochu nepřízně a nebylo by ohně
A náplast sotva ukryla by vřed
Bůh to sud' není nikdy dobře
Těm z nichž vytéká hnis samoty
A svatý Roch a jeho psi?
Teď už jen soumrak olizuje svaté
Vzal je čert tohle samaritánčí
Páchne kozlečinou jak kýta z hubených let

Druhý přemýšlí

Je krejčímu těžko s jehlou v klopě
Přede mnou se už neošívala dlouho panna
A zrak se krátí myslí dlouhoprsták
Moci navléknout režnou tenkým ouškem
A přišel by krejčík do království nebeského
Tohle nimravé řemeslo drobí duši
Z letmých doteků věčně hladový pár rukou

Tak zjevně chátrá v posuňcích a v šklebu
Který se zjizvil nemilostně v tváři

A třetí sní

Pod mušími křídly ulétá má radost
Pod křídlem komáříím spím já
V přlivu rosy rzivá střelka luny
A opět uvízla v mém srdci
Naposled zhanoben a dojat chválou
Spím s lehkým stínem pod míšeňským tváře
Mé vlasy Hú! Jdou v pospas netopýrům
Zas v hladké slůni hloubí slza slz
Sen z muších křidel průsvit blány má
A v ní jsem rozpoznal svou radost

Bylo prvním smutno Druzi spali
Byl od řemesla zručný neklid dlaní
Přikládá do ohně a ke kameni kámen
Poleno za polenem rovná do tlamy ohně
V zapomenutí prsty hladí dřevo
Dřevo je rozpomíná
Má kudlu po ruce cítí oblíny suků
Rostoucích zevnitř v rozpuk ňader
Úžinu boků hlad' zád a rýhu klínu
Ó nedostatek dřeva je zřejmý
Panna která v něm spí bude útlá
Bude spíš její příslib sotva
Se zdaří zaoblit drslinu boků a ňader
Důlek brady se vyloupne sám
Aby ústům plným a sevřeným místo nechal
Tak drsnou něhou se vhroužit
Zná jenom řezbář dost zručný

Jak ruka má se zas k dílu
A tiše plápolá oheň
Bdícímu není už smutno
A měkce snuje svůj záměr

Ukončiv zvrací se na bok
Do druhu dloubnuv svým loktem
Panna ne víc než loutka
Z rukou mu vypadla na zem

Bylo bdícímu smutno Druzi spali
Byl od řemesla zručný vidí louku
Přikládá do ohně a ke kameni kámen
Poleno za polenem rovná do tlamy ohně
V zapomenutí prsty berou loutku
Loutka je rozpomíná
Má jehlu po ruce cítí oblinu boků
Dotkne se lehce puklých ňader
Úžiny šíje hladi zád klínu
Ó nedostatek loutky je zřejmý
Vida na co zapomněl řezbář
Jeho čin skvoucí je nahý
Krejčíka rozkoš řemesla zmuč
Najde hadýrek a shledá druhý
Spichuje pestré šatečky a žárlí
Když se mu práce zvolna jen daří
Při oslepujícím ohni
Už se zahalují oblé tvary
Spěchá řezbářův rozmar zakrýt
Dovést takový záměr k svému konci
Zná jenom krejčík dost zručný

Jak ruka má se zas k dílu
A tiše plápolá oheň
Bdícímu není už smutno
A měkce snuje svůj záměr

Ukončiv zvrací se na bok
Do druhu dloubnuv svým loktem
Panna ne víc než loutka
Z rukou mu vypadla na zem

Bylo třetímu smutno Druzi spali
Byl svým snem zjihlý vidí loutku
Přikládá do ohně a ke kameni kámen
Poleno za polenem rovná do tlamy ohně
V zapomenutí prsty berou loutku
Loutka je rozpomíná
Dotkne se lehce puklých ňader
Úžiny boků hladi zád klínu
Ó nedostatek loutky je zřejmý
Vida na co zapomněl řezbář a krejčík:
Jejich čin skvoucí je němý

Neumím to co mí bratři
Když usínám krápníky hvězd
Cítím studeně k zemi růsti

Opírají se o mne drsnou špicí
V tomto herbáři nebe člověka vězní
S vbodnutým hrdlem
Ale já zpívající
Svým dechem stalaktit ničím
Ničím ach ničím

Jsou mi pak nebeské hvězdy
Proč nikdo nezviklá a nevydrolí
Tvůj úsměv loutko
Obrázek na zdi líček
Upevněný skobou kterou nespátřím co živ
Loutko s loutničkou čela
Proč tebe neztravuje závist
Mohu tančit mohu se svléci z hořících šatů
Ty však ne ze svých
I když už cípeček doutná
Mé lýtko oblé je jak měsíc
Mohu i potmě spatřit
Nemáš tušení o krvi mých představ
Není snad marností závist?

Kořím se práci svých bratří
Jak oni neumím vykroužit čelo
Nůž v mých rukou se obrací ostřím
Vím kde pražilo slunce a kde hubenost let
Brala se kosodřevinou a tiskla tence
Cítím i štěpnost tuším jaký tvar
Vylupuje se z prstenců spí v lůžku dřev
A přece žasnu nad dílem bratří
Tisknu rty v touze vdechnout duši
Celou noc proklečím před tebou marně
A darmo laskání znají mé prsty
Chceš-li povím ti o sobě jinou
Jinou jinými slovy ti povím

A v jitřním šeru se probudí bratři
I řeknou Stvořil jsem tělo
Já celou noc jsem je šatil
Jenom ty neschopný činu

Prospal jsi noc s mrtvou ženou
S pouhou podobou krásy
A v srdcích pohnou se zmije
A ze slov smekne se slepýš
Jsou mrtva řáděrka loutky
Hle jejich poslední rozpuk
Můj um jí podobu vtělil
Můj oblék dřevěné tílko
Choré a plné zjizvených ran
S rukama prázdnýma zbyl jsi
Neschopen vdechnout jí duši

I řeknu Stvořil jsi tělo
A tys mu vystrojil roucho
Já však noc protrpěl nad ním
Zkoušeje pravost své lásky

Je tedy marnost tvá láska

Jak ruka nemá se k dílu
Nadarmo plápolá oheň
Bdícímu k mdlobě je smutno
A stěží snuje svůj záměr

Konečně zvrací se na bok
Poslední představou zmučen
Panna ne víc než loutka
Z rukou mu vypadne na zem

1957

Dospělost

Je vypouštěn rybník
Z nakřápnutého pouzdra
Uniká medový tok houslí
Dvanáct chlapů s koží chráněnými stehny
A přesto rheumatických až běda
Zarostlých s trnem uhrančivých očí
Jak z jedné vody nanečisto
Malovaných na brčálový list
Štětcem namočeným v rozpuštěné rzi
Už pozvedá ruce plné slizkých šupin
Voda milostně šplouchající
Úpí na skřipci
Žernov z tvrdého dřeva drhne hrdlo
Z bahna se derou zkřehlé žáby

Nejmladší z dvanácti je nejbystřejší
Jde právě o výuční list
Zatíná v prokřehlé a ztuhlé tělo
Ostruhy bílých šlach
Prohýbá se pod tíží váhy
Zvedá vysoko nejpěknější kusy
Lesk padá v zbrunátnělou tvář
Pozoruje ho jedenáct chlapů
Rheumatických až běda
A těší je ten kvas a třas
Na břehu strmí kádě plné ryb
Nejstarší svírá rameno nejmladšího
Stal se právě dvanáctým z nich

Tristium

Po vypasenosti veta
A setrvačnost duší: pásti
Tváře se rumění již rumění se tváře
Tamborské duše jdou se pást
A v blín se mění pastva dobrých
Do jejich lejn se bída vmokvá

Jistá paní v té hře
Jde za jistého pána
Pán za paní a pán za pána
Růžový jazýček smyslů váží
A jako přívazek ametystový strach
Že se rozplyne tenká tkanice slibu
A korset odhalí červotočí vнад

Mramor se bouří
Vzdoruje Davidovým kyčlím
A kružbě varlat se protiví
Nemiluje klenuté puklé čelo
A elegantní šlachu v ohbí zad

Sochař pláče
A mramor se vzpouzí
Z nasycenosti povstává hlad
A z hladu nemoc
Z nemoci opět tristní dumy
Měsíc se kulatí lehce
A půlí ňadro chladnou půlí
Zatím co teplá hoří v prach

A průvodce:
Byly doby
Kdy na věži troubil městský rab
Ale k zaplacení už není
Dech
Jenž by rozechvíval plech

Ó není —

Andělská jízda

Sen za pět prstů koupený
Říkají mi pak Zloděj snů
Vídají mne k ránu běžím nachýlený
Od svého dobra k svému zlu

Pod skalou kde oheň kolmo stoupá
Příliš hluboko pro pád hvězdy
V polotmě nalézám svůj hřích

To nebude chrám
A nebetyčnost co tu dlouze stavím
Ačkoliv se mé noci zdá
Tanec po špičkách
Úzkost podobná mé básni
Když z ní vyjímám
Hřbetní kost a kůstky z hřbetní ploutve

A maso ptákům nechávám

Podél skal

Tak svět nalezne a stráví pouze
Tělo svlečené z mé básně
Páchnoucí bahnisky a leklé z vod
Lhostejný k stavbě z bílých kůstek

Ale čas a v březích času slunce
Je krásným tělem obetká
K budoucím lásky hrám

Hlasy

I

Zem dětské umolousance vždy má
Bloudi prázdnem se smutky si hrají
Plni pochyb po jistotách šlapou
S vírou chudých s pýchou samurají

Avšak kolemjdoucí půjdou plní pentlí
Sám vyšňořený klid a sebesláva
Schraňují v kapsách střepinky svých štěstí
A každý své si na dně zachumlává

V kovaných botách vlastní setbou chodí
Dětská dlaň k srdci matkám nedosahá
A průvod maškar s rámušem se rojí
Kouzle jim příslib křiklavého blaha

Radost jak vzácná vymizelá plavuň
Ne všichni věří ne všichni
Zkoumají ukazovákem jak vane vítr
Zda z moře k zemi či z pevniny k mořím

Proměňující peníz ze své dlaně
Za střepy třpytivého smíchu
Na kovadlině kují hlučné štěstí
Jiné neoslyšené se svíjí v tichu

II

Poznáš po hlase ptáky? Poznám noc
Když překlápí svou ošatku a stmívá
Tichá jak srčení mléka z chlévů
Vonná jak koňů rozpletená hřívá

Temná pohoří mračen nesou deště
V stará údolí něžně zamžených tvarů
Tam bloudí dosud nevinní chlapci
Přezimující láska jde vstříc jaru

Tam možná nikým nedotčená ňadra
Sama na sebe loudí chválu
Dívky nejsouce ženami dosud
Smějí naleznout štěstí v málu

Sen je nezranitelný jak pramen
Ač mnohé trápení ho rmutem kalí
Po něm je každý studnicí vzácné vody
Po níž se všichni žíznící ptali

III

Jde za obolos polibku tím krajem
Vlci tam drtí v zubech lkavou flétnu
Jde za obolos polibku tím krajem
Na pět prstů je všude hojnost kláves

Jeho radost vzácná vymizelá plavuň
Ne všichni věří ne všichni
Zkoumají ukazovákem jak vane vítr
Zda z moře k zemi z pevniny k mořím

Děti prosí Dej ať hodně prší
Cesty nastrahují oka kaluží
A dospělí Bodejž bylo sucho
Cesty hubnou bíle žebry svítí

Mnozí budou dýchat jeho ústy
Neboť kdyby klesla kletba shůry
Smrt by přišla zdávit bílá hrdla
Mezi němými jsou všichni němí

Tak se pohnou ve tmě břicha ryb
(Jsou podobná sluncím prvních dní)
Jejich oči z hlubin nesou tajemství
Co chvíli se voda zbarví jejich krví

Holub se snítkou už celý malátný
Neboť čas je mořem bez pevnin
Ještě nedoletí k dlaním skal
Země tichou ozvěnu mu vrací

Kdesi pod prahorami má skrytý klín
Jenom stromy tuší svými kořeny
Valoun rudy který nezvětral
Temný příslib který stoupá k hrudi

Vpád

Prám rozkoše plul s mrtvou převoznicí
Bránila se potulným chlapům chlípným
Avšak oni ji zahnali na příd'
Přistáli u onoho břehu
A poslední odstrčil patou lod'ku
Vystoupiv na suchou zem k svým bratřím

Plula po proudu bidlo v bezvládných rukou
Vesla zlomená vpůli
Vidouc je jak se plouhají travou
Vyrázejíce hrdelní písňe říje
Žalovala to vlnám vlny břehům
Obtěžkala bělostná křídla racků svou láskou
A břehy vlnám donesly ji mrtvou

Prám rozkoše plul s mrtvou převoznicí
Lidé na břehu stáli s tváří smutnou
Odnaproti zněl marně povyk chlípných
Kteří našli zemi prázdnou
Když byl milostný příslib prchnul
V prámu se zlomenými vesly

De profundis

O tělu pověst
O tělu jehož hranice svírá
A v němž je srdce zvon bijící v poplach

Tu je luk
A tu je tětiva smyslů
Tu jsou všechna tajemství světa
Jak bourci v morušových chomáčcích
Tu je zákon té skladby která do stop
Jak do zrcadla vtiskne v opačném sledu
Svůj vír a tíhu svou a pád

Lhostejnost k výpovědím žalobců
Ve stínu ducha obhájcových ramen
V jejichž pokrčení výsměch číhá
Neboť každý obhájce dvojnásob soudí
Proto si klientely hledí
A každý obžalovaný je sám

Zavržení

A pak rozkradli tvá žebra
Pro lůžka žen a monastýr
V němž tvůj sok denně stoupá k slávě
Ležíš zavržený pouhý měkkýš
Dým z dlouhých postních svící
Jde k temnotám

Noc saje ústy vykrvácíš
Pro ten císařský lup
Neboť epigoni architektur
Unesli tajemství tvých krovů
Důmysl svalů kloubů jejich vazby
A chtějí přestavěti dav
Podle zákonů tvé klece

Až okusí

Co na tom že je viditelný svět
A že jsou poznání nekonečná poznání
Stejná rozkoš je pouhé zavržení

Jeden krok ve tmě plavba bůhví kam
Žít muka a být přichystaný
Popravčí čete s hlavou dolů

Hra o

Nevědouce zda miluji tuto zemi —
Avšak ostruhy jejich jar
Jdou k jejich slabinám

Vysílají posly moudře uskrovněni
Ne nepodobné vlaštovkám
Neboť se nemohou dočkat
Prvního setkání a prvních staň se staň
(Na dně vod jihnou staří bozi)

Čas klade ústa k jímce ran
Navzdory klíčí v srdci hra
Kterou svět rozprodal

Nebesa

Slovácký malíř špachtlí nanášený
Aby se rozpoznal
A moravské a čínské džbány
Z cigaret podezřelé chuti
Bílá tma

Ty bledá nemáš oči v transu
To pouze utkvěly ti v ráji
Mého soucitu
(Jeden před druhým ho tají)
Hluboký výstřih demaskuje vnady
Tělíčko ve třpytu

Půlnoc z nakrojené dýně vytéká
Žluté a narůžovělé tkaní
Jež se ti z prstů vysmeká

Tvoje pravda je daleko jak pravé hvězdy
Pod stropem špachtlí malovaným
Z cigaret podezřelé chuti
Je koldokola bílá tma

Snoubení

V povětrí se dějí jejich zasnuby
Trsy ňader prosvítavé náruče matné klíny
Třou se o sebe hnědé kýly
Vzdušné koráby plují proti sobě
Jsou v nich ukovány severní i jižní větry
Vyschlí kostlivci stébel dorážejí
Bičují uchřadlá bedra
Růže pod náspem navršené hlíny
Mdlejí závratnou touhou barev
Únorové dny se svíjejí
V křeči zrození a zhouby

Neboť všechno pod sluncem
Žije z očekávání slunce

Draci s útlými pannami se snoubí
Větry rejtaří k boji brojí
Bílá těla se spalují v opálové modři
Falangy mraků uhrančivě sárou zemi

Rapír nezrozeného jara
Bije o štít tuhnoucí zimy
Její tělo se rozkládá

Páchnou mrtvolně bledé adventy a posty
Nad jejich rakví masopustní maškara
Tluče břinkovicí a tančí

Neboť všechno pod sluncem
Žije z nedočkavosti slunce

Modlitba

Tělo v nachu touhy
Tělo v úbělu spánku
Tělo v zlatosti odpočinku
Tělo v purpuru boje
A v modři únavy
Tělo v pokoře hnědi
A v černi sbohemdání

Zapomeň všechno čím bylo
Na proměnlivost touhy
Malátnost spánku
Lhostejnost odpočinku
Jitřivost boje
Mdlobu únavy
Stud pokory
A smrt

A vstaneš z mrtvých

Krutost

I

I pod nejhebnější duší
Vlčí tesák se viklá
Rozdírání krvavou pruhou
Bělostné břicho něhy
Zasévá protimluv
Nabádá k vilnosti a zradu chystá
Vtiská do lidských vzdechů
Kluzkou zvířecí stopu
A není studně dosti hluboké
Aby mu sahala až ke rtům

II

Je-li některý z nich krutý

Krutost asi vrhají křehké blány
Krutost prosakuje jimi
Podobna měchýřkům příliš úzkých ryb
Proplouvajících štěrbinami
Za klamem světla

A průduchy vod
Pak zraňují něžné stvoly trávy
Ostrou hřbetní ploutví
V rákosy vbodávají
Běльмо svých stop

Proti krutosti žádné
Obrany není

Jsoucí

Rozvazuji bílou tkanici tvého slibu
Šťasten žes odolávala svodům
Zůstala nedotčena

Vstupuji do tvého stínu
Přijímaje ticho tvého ticha
I oheň kterým prohoříváš ze tmy
Abys vydala slunci pahorky ňader
Bělostné břicho přede mnou střouc
Abys propálila na bílém nepočetí čela
Plaché probuzení tuchy

Budu sotva z tvých milenců
Klamavý nespočetný
A dojde-li k zásnubám obou
Dřív tě usmýkám k smrti
Neboť ze všeho nejvíc vyšel jsem na zboj
S odvahou ukrást duši

Plynoucí

Rybář snů hledí pokradmu
Noří
Čeřeny
Vyjíždíme spolu
Aniž lovíme k užitku
A rybám sotva hrozí
Tupý kuchyňský nůž
Hrozný pro bělostná břicha
Krutý pro bělostnou plachtu
Která se zvedá vstříc bouři

Promlčování

Unikají nám vzácné chvíle
Vyrázejíce klín klínem
Nejdražší přání vyměníme
V zastavárně za trošku třpytu
Abychom se pak blýskli
Vypůjčovanou odvahou z druhé ruky
A vlastní promeškáme

Je libo usednout?

Kaboněři se nám pak podobají
Kaboní se tak okázale
Neboť vidí příležitost naději
Zaměnit svoje šlépěje s námi
Jdou vymydlení páchnoucí tukem
A drobné léčky se jim z dlaní sypou
Naše odvaha vezme do zaječích
A končí v oku s zadržnutou šjí

Je libo něco k čtení?

Dovršení

Jímka pro plný hlas
Se prázdní
Ubývá nás a tence při okraji luny
Se držíme prsty zkrhlými
Zlatého zubení
S chválou nejtvrděších dásní

Z těch kdo zbásňují zemi
Kol dokola hrnčířský kruh
Dlouhé koleno u věčném kolotání
Sladké mřenky kloužou mezi prsty
Odlupuje se kůrka
Obnažené džbány vrhají mléko
Nakyslý pach pivních nedopitků
A na dně klubko červů moučných

Pád!

V prachu prošlapaná stezka
Varhaník
Tudy k písťalám z cínu

Tak dlouho za ucho džbán nosí
Až se provalí fuga Johanna Sebastiana
Pozdě k stáru
K osmé hodině večer
Kdy je najisto chrám prázdný

Veliká báseň

Když jsem usínal
Byl jsi podobný stromu

Bral jsi mne do větví
A zpívající ptáci žrali z mé kůže
To byl nejhedvábnější
Z mých večerů
Ó zdržte skalpel
A ponechte mne mému životu
Od šera do svítání
Slyšet brouzdání rosy
A sdílet unikání lýtek
Před šalbou jitroceli
Kdy šavle vniká k srdci stromů
Derouc dřev duše

Když jsem se probouzel
Byl jsi uschován v stromu
Roztátý strom
Téma k veliké básni

Ave

Na sta pórů v tvé kůži
Ale ty celistvější
Rozpřáhneš přesto náruč

Vloudím se
V píšťaly tvého dechu
Abys procitl jistě
A přivoněl mi routou úst

Tak záhy z nejtělejších stvolů
Ještě se hmoždíš s plátky květů
O břitký vzduch až záříš

Samojediný nesu tvou zornici v dlani
Spálen osmahlou krásou v spěchu
A vratkou nohou dotýkám se zemí

Věčnost světla

Máš svíce spánek bezpečí svou mdlobu
Ale do mých představ se probouzíš
Probouzíš se světlo do mých představ
Ó hlasitá svíce k níž se blíží
Kostelník modloslužbičkář
Aby tě zhasil

Za malé kapesné rád poodstoupí
Slyší andělíčky sladce cinkat
Koleny těžce drtí dlažbu
Hlava však vzdorně vzpírá
Sněhobílého orla stáří
Jenž bije v ramenou svou kořist

Tak znovu vzdoruješ tmě a tísní
Chrám supí hvízdá požirač nocí

Zbožný přispěchal vyhnat d'ábla
Ale Bůh sotva někdy vstoupil
Zamiloval si nehostinné kouty

Na prahu modře
A bílé nic z kterého kdysi tvořil
Kouři kadidel poslal
Ztrestat pýchu stvořených věcí

Peníz proti slunečnímu paprsku blýská zuby
Dva břichatí se dlouze objímají
A srdce nedotkne se srdcí

Jiným jde vstříc rapír nezemských očí
Aby zavedl hojnost touhy
Do zpustlých zahrad z kterých houfně vzlétá
Milostných křídel stín

Rozkotal zemi jsoucím štěstím
Vyvrhnul nespokojenost jež nezná
Své meze svoje kořeny svůj zánik
A jako kukačka divý přelétavý pták
Vložil do lidských hnízd zlé tuchy
Které se sice jejich mlékem sytí
Hryžou však nepovědomými hlasy
Sípou nejsouce z nich

Kostelník modloslužbičkář
Jehož řemeslu je přislíbena
Radostné vykoupení
Už k chvíli přičítává chvíli

Až se probudíš ze sna
Svého bezpečí své mdloby
Zlatý plápol se lehýnce smekne s tváří
Bledá pohaslá svíce
Knot duše zprahly troud
S mučivým zapomněním světla

A stařec poslední chvíli
Jak pískle vypadlé z hnízda
Svírá v kostnatých prstech

Vzbud' se

Výpad

Nebesklon sklápí k mužům noc
A k zbroji zbroj a helmice
Rejtarský stín jde na půlnoc
A luna polnice

Její břesk proti rozbřesku
Samet tmy tře se po rzi dne
A muži sáhnou na přezku
A strach je pobídne

Navštívení

Jeho balon letěl bílý
Šňůra se zařezávala kol prstu
A srdce už už zjihnouti
Jalo se tlouci monogram jméno
Jehož písmena dlouho zrála
Pod bliznou rtů
Ale bál se přenést je odtud
Aby nepadlo vprostřed skal
S navždy stočeným kořínkem
Pod tvrdou slupkou

Tak chodí k džberům noci pít
Neboť z utajovaných lásek prý se žízní
A zalykají se oba noc i on
Noc se propíjí ke dnu
Jeho očima
A on jak slepec hmatá ke dnu tmy
Kde lze nehýtkem lehce křesnout
Neboť na dně všeho je jiskra
Vzniklá za tření rybích snů
S láskou nepopleněnou a bílou

Torso

Karyatida sama vprostřed ruin
Dlouhým bezvětrím se zalyká
Již dlouho nebylo co nésti

Nad hlavou měsíc s oddaností psa
Couvající měsíc samý roh
Její oblost září jako úplněk

Jako drsná lekce zašlých tvarů
(Obloha už není vypouklá)
Vzácná nádoba z níž voda neuniká

Zabloudilý muž v ní poznává
Vlastní myšlenku a nábožně ji svírá
Jako chlapec lesklý kámen v hrsti

Když noc milostná tu sochu obléká
Její černý gáz je vánku hebčí
Karyatida tančí vprostřed ruin

Nemá paže a přec objímá
Nemá nohy a přec uniká
Po kamení do hor bez opáneků

Růžový pokoj

I

Tělo usíná
Tvrdě pěchovaná selská duchna
S kořínky z ptáka vyrvanými
Červenec srpen léto tlí
Křeslo bledne v režných utěrkách
Kolorovaná svatební fotografie
A okno s ukřižováním slunce

Tělo v pohřížení
Už neví co je slast
Samo do sebe jak prorůstá
V ústech na prsou a na víčkách
Je kámen
A pod ním dodoutnává jiskra

II

Růžové záclony podél oken
V zeleň odpoledního léta
Čtyři muškáty jako tichá výzva
Pach klesá v rozestlanou postel
Plno svlečených věcí dřímá
Pár much kdesi v koutečku
Využívá té chvílky a páří se
Panáček pod zrcadlem odněkud z pouti
Je zahleděn v tom tichu bůhvíkam

S veselým úsměvem který je tlačěn z gumy
Navždy mrtvý a rozradostněn

Pohřbívání stromů

Nesluší se

Aby strom vyvrácený v bouři nebyl pohřben

Neboť tlení

Proměňuje tělo v pouto nemohoucí

V pouto nepoutající a svazující marnost

Nesluší se

Aby strom vyvrácený nebyl pohřben

Zapřahejte už plavé voly

Svažte kořeny pnící k nebi

Smýkejte jeho schnoucí hlavou

V zeleném tratolišti krve

(Uslyšíte poslední vzdechy listů)

Ať pochopové s hlubokým koši

Sbírají kůru aby nebyly ostatky k nalezení

(Pověřivé stařeny nohsledky pohřbů slídí)

A v hlubokou přehlubokou jámu vrzte

Tělo zborceného mamuta s bílými kly

Hlasem poledním zapějte písně

Jimiž se doprovázejí mrtvé stromy

Na hranici složte úlomky větví svitky kůry

Umyjte dlaně které vykonaly poslední práci

A tělo stromu pouto marnosti

Stane se vaší podnoží v sypké zemi

Počátek světa

Vítězslavu Nezvalovi

Záře a purpur a šarlat a nach

Odkud odešel básník

Vlny přílivu

Olizují střídu jeho stop

Drobí se v písku

Zlaté spony pět padlých hvězd

Už nad ním promlčuje hrob

Nemáš právo pozbývat tváře

Ach ale bezprávný jsi

Dědici smrti této

Vlny odlivu

Odnášejí tě k temné sluji

Nemáš právo rozpouštět úsměv

Vápenná vodo

V tvar velikonoční zaklet

Smutný pro Kristovy slzy

Dvě líbající se luny

Dva srpy srostlé v ostří

Vejde do kterého jsi složen

Bílé k světlu přichystané

Tvůj hrob

Denní jízda

Dýchnuv do poháru den se zamžít
Srdce nemilostí strojí mráz
Na tyči sklářově se vztyčí
Naposled duhový plápol
Modrých a zlatých křídel

Zvedám se trmácivě s hor
V dásních zařízlou uzdu jasu
Tryskám kopyty o pramen
Pramen se otevírá
Hlavu vstříc k hřebenům větru
Bujná radost mých mračen
Bělostnou mázdrou mých očí

Zavřenýma očima noc vnímám
Sklápím víčka a tratím
Soulož tmy a mých očí
S plápoly jež se oblécejí za mnou
Na mém podstavci hasnou bílé boky
Meče a přilbice zbroj rezavící
A smutky nahých těl se slétávají
K dotekům země

Pak se bortím
S žebry prahnoucími
Oči v tryskání modra
A jenom bloudící želva
Najde stopy mých růžových noh
V mořském písku

Dýchnuv do poháru den se zamžl
Srdce nemilostí stroj mráz
Na tyči sklářově se tyčí
Naposled duhový plápol
Zlatých a modrých křídel

Tíže zemská

Kanou medové plástve
Rty se nebrání sladkým slovům
Nos už si zvykl vůně krouží
Oči jsou pohrouženy
Nedaří se vidět na špičku nosu

Hrdlo se vzdorně zalyká
Neboť ví
Přijde Feidias a osvobodí
Použije mne možná k hlavě Dia
Ale ramena
Je k neunesení to nésti

Paže
Chtějí střežiti slova jak z úst kanou
Cerberos s dvojitou tlamou
A přec propouštějí

Hrudník
Mříže obrostlé blanou

Věčně bdělý strážce
Živí bez konce oheň
Na lodi tonoucí

Boky
Tam se teprv na rty nemyslí
Ó tam se nemyslí

Nohy
Masivní piedestal
Nese spravedlivého i zlého

Země
Šťastná nepocítí zradu

Nebesa
Pouhá obloha jež nezná závrat'

Slovo
Kámen hozený a vždy se zřítí

Čas lásky

Z letadel padá sníh
Umrzají mu ruce
A bílí psi rozštěkli humna
Přicházejí
Třou se o sebe psí srstě

A jiná modla
Radost včerejšího dne
Stmívání jedněch očí
Bere za své

Zítřejší teprve útlou jitřenku
Zvedá
A prokmitává slabě černou prstí
Komíny sají z vředů země
Chrlí bez konce
Vodu a krev

Oheň protrhuje mračna
A obří slunce
Tady na zemi v průvalech modři
Tady na zemi v průrvách mračna
Klade vítěznou nohu
Hnědá šij zasyčí potem
Mor vrhá s hor
A prchá

Bujné rostlinstvo se tyčí
Ale my očekáváním blednem

A bezbarvost je přisouzena
V udidlech úpí básně

Je máj

Oharky

Jiřině

Poslední louč čadící a čpící
S jiskrami padlými
Na tvář dne který vpůli rziví
Zem na pohled
Spíš její podoba a stín
Než ji pozřela velká ryba
Rmutných deštivých dní

Neslas na tváři stopu
Kdosi přišel za tmy
A těžce se opřel
Div ti nezvrátil tvář

Proud lítosti dospěl k tvému lůžku
A zanechal v něm vlhké stopy
Bdíš

Nad vrbovou větví olše nachýlená
Bezpočet drobných pěstí
Nad hejnem útlých rybek lesklých

To je hra to je jedna z proměn
Na niž se dlouze rozpomíná
Tvé dávno penízky svých očí

Zlatý věk

Slzo kanoucí
Hvězdy pláč
Úponku ucha
Slyš důvod pláče

Hlubina vrhá
Kojence smutné
Pod bílým prsem
Je tmoucí tma

Zloděj se krade
Malý sup krouží
Slepená víčka
Otvírá pláč

Děťátko zívej
Hrdélko ptačí
V rukou ti doutná
Hořící ráj

Hrdlo tvé matky
Je jablka plno
Tratí se spánek
A přichází hlad

Se stopou útrap
S vbodlými ústy
Saješ svou mízu

A navždy boříš
Cestičku zpět

Sicut erat

Mucholapka vždy lapí
Tu trváš
Sámsoběpomozi
A pštros peřestými kroky
Čeří hladinu písku
Klade vejce
(Světu podobná líhni)
S pýchou plodivých tvorů

Tyčí se jediná pěst
Marný vzdor
Měkkýše v jehož pouzdře nenajdou perlu

Ó zavržení
Hodná studno
Z které nebesa do dna pijí
Z které noc chlemstá
Psí tlamou
A pěsti rouhačská

Něčí milostné prsty
Tě otvírají vábnější než dosud
(A jakož bylo na počátku)
Mucholapka vždy lapí

Dědictví

I

Timbr otcovský a matčin hlas
Hluboko pod slovy nám zní
Doušek ze studní artézských

I svou podobu pak přiřkli nám
Tak klínem vyrážen byl klín
Chtíč svedl matky otce rozstonal

Kladou nás v paty zítřejšího dne
Knutou své krve k dědictví nás zvou
Tam kde se neotvírá proutkem kouzelným

V cínové misce připéká se čas
A v lačnost dětí padl stín dvou ryb
Ryby Světélkující a Mlčící

II

Noc z nocturna stříbrného
Svítání vrhá režnou smyčku
A ta se v hrdlo zařezá

Dým opilství už nemá z čeho žít
A měsíc není loutna s pružnou strunou
To doutná závist k těm kdo kouzelníci

Na denní světlo vlekou bledé sny
My vprostřed svých se probouzíme
Z útrob hus kapitolských hřezne tajemství

Stesk

Jiřímu Kuběnovi — Český Šternberk

Lasička stesku stéblem stoupá
a travou černobýl,
oharek slunce marně tmou pách —
bělobýl, bělobýl!

Vědra dvou duší k jeho tělu
a v oblouk vah,
od nenávratna k zapomnělu —
ó čas je vrah!

Lasička stesku stéblem stoupá
a byl-li bělobýl?
Oharek slunce marně tmou pách —
černobýl, černobýl!

Noční jízda

Černé jiskry odletují
V zlatu ostruh z paty hvězd
Noc osedlává si mne
Hó Její zchvácený dech

Nepoznává ulitu svého lůžka
Z šedých povlaků vzlétá peří bílých hus
Neboť jižní vítr se vrací
Len prostěradla vstane z mrtvých
A v modrém květenství
Se k nanebevzetí schystá
Čelo postele z matného dubového dřeva
Zachvívá se neočekávaným tlakem mízy
Stará noc v stínu očí ukrývá vrásky
Aby mohla tvář v tvář pohlédnout mladistvému
Slibuje mu husarskou jízdu
Zkoumá tajnými doteky jeho boky
Neboť zde je muž hledící k hvězdám
Svázán přepevně s zemí

A jeho nohy bronzové sloupy
Se podlamují tíží spánku
Vsunuje jeho bílá chodidla
Do třmenů slastně žhoucích
Nechá spočinout hlavu na svém rameni
A sama třímá třpytivé třmeny a uzdu

Černé jiskry odletují
V zlatu ostruh z paty hvězd

Rameno o nějž se opírá je ze tmy
Hó Nad ním zchvácený dech

Mumraj

Soumrak pozvedá zem
Lod' vyplouvá nesouc kotvu
V zlatu fanfár jaké sebevědomí
Bílý písek cest a rohy oblak
To je smích nade mnou
Oblý pupek té země
Pýchou nadýmá a stíní
Jdu mlčky pod baldachýnem a žebrám

I ten kdo tančí navzdory
Zaslechne temný úder stehenní kosti
A vdova po člověku bude pečovat
A z jeho vzpoury proti času
Upřede tenkými studenými prsty
Nejeden čas
Ryjíc žal do kamenné desky

A loutna věcí přiklopená k zemi
Stavíc na odív masku
Bude sotva znít A pozvolna
Písek zaplaví dno vzpoury

Cizopas rozhlodá stopu vedle stopy
A nalezne hlízu v chřípí růže
Jen z rozmaru jen tak

II

Vábnička

Ach otče, za syna mě měj,
co chci mi učiň rád,
v sebe se obracej,
ať zvat tě smím,
když stůl je vystrojen.
Snad je to nesnadné,
líp ulpívat snad lze,
co z veršů vrším zříš,
to z trnů trůn je zde
a z hoře keř i dým,
když zvem tě blíž:
mé matky zmatení,
tvých zbylých věcí vích
jak marně žadoní,
smíš kabátů se bát,
visících v předsíni?

Učiň své náčiní
zas k lesku ochotné,
dlátu své dlaně půjč,
ať dřevák dvorem zní
na nahém kameni.
I hruška k záhrobí
se lísá listovím,
a střemcha stře svůj stín,
javor svůj vor ti sám
bezhlesně nabízí,
trám prám ti vyslal vstříc,

stráň mech ti prostírá,
abys šel měkce blíž:
co chtějí učiň rád,
v sebe se obracej,
ach otče!

Květen 1959

22. 5. 1959

Už nejsi
Někde bosý jdeš
a zkřehlý láskou žadoníš:
pro modro očí mých!

Z angreštů tvoje ruce kvetou
a trávu sytí jako dřív
Josefe zdálo se ti o koních
na pelesti snů husarských
až v chlebech svatojanských
jsi našel pohozený bič

Zajásal jsi prvně se zaradoval
a jak se v kalendáři objevil srpen
klesl jsi na kolena opřen dlaní
měl k rozdávání měl záři
nasbíranou v prvních strništích

Siroba

Sergejovi Machoninovi

O holi žebrácké jdem doly stříbrnými
těla chvějivých osik nám cestu stíní
milenci rmutu diviznové děti
pastevci jara s pruty vrbovými
jsme první kteří větvemi třesou
v strži kde česká jablka zrají
Hadu jsme nedali my nevýmluvní
závoru hrdla nevypáčí pěst
tomu kdo zradu by chystal
se neozveme koutkem úst

S boky uzamčenými jak těžkooděnci
k nebeským vratům vzhlížíme z cely
tam kde se modře rozpomíná strop
Záhrobních béd jsme zbaveni
jak první bázně Zázrak svobody
se modeluje z hlíny soužení
Ač kameníme větry severními
před zimou lesy smrkové nás chrání
sirobou oblečení jíme domácí chléb

9. prosince 1959

Requiescat

Ty to chceš, abych se přiznal,
abych obrátil karty.
Je už takový zvyk,
že z líčka čte se líp.
Jak víme, pod sehnutou šíjí
plačící anděl schovává se
a s tváří k zemi vysmívá se čert.
Děťátko naznaku leží,
mrtvý bezbranně spí,
oba jsou v náruči boží
a všemu napospas.

Tak jsem uviděl otce.
Už měl naivní úsměv,
necítil provazy v kloubech,
byl uvolněný a klidný,
nevyburcovalo ho nic,
a jestli na něco čekal,
budíček andělské trouby
byl asi jediný cíl.

Dokud žil, byl jako na procházce,
vždy trochu udivený vším.
Teď už je v očích zavřený
na devaterý západ. Klíč
na dně rajske studny leží.
Je celý moučný, až je div,
že hlava hladoví a otvírá se,

a na žebra bys pomalu moh hrát.
A přece chléb se peče zlatový
v nebeské peci pro hladovce.
Ale ten chleba rozlomí
už jenom modlících se ruce.

Jen jednou směl se pousmát,
zborcené rty však neunesly úsměv.
To usmání je jak jezero v písku,
jež drolí vlastní břehy.
Krvě se nedořezáš. Marně
bys hledal jasný potůček.
Poušť má své oázy a mrtvé tělo
jako dno mořské pustne bez konce.
Ani strom nevyroste z hořké mandle.
Tak vysušená hrozinka
se klíčkem nevzkřísí.
A pak, až procitne,
víc asi neshledá své ozdoby,
vyběhne jako z hořícího domu,
bez skvostu, nahý, bez peřin.

Ted' samo ticho po pěšině jde,
nese mu župan z hedvábí
a dýmku, hašlerky a tupláček.
To se nevidí,
aby se na světě tak pečovalo
o pouhé mrtvoly. Vždyť pouhý člověk
je ledva živ a bez náprstku
ho skoro nevidíš, a motyka
je jeho bandalíř, a srp
je jeho pavéza, a škopek
je jeho nádobí.

Můj Bože, jak je zaopatřen!
Bud' me tu všichni klidní, nechme ho
do smrti nejdelší v tom zaopatření!
Takhle si nežil ani jeho stín,
když mu šel v patách!
A jak hubený byl jeho spánek,
než mohl zakusit ten posmrtný!
Vzpomeňme na stromy,
jak těžko někdy dopravují mízu
přes tolik poschodí!

A jemu nejčerstvější doušky
až ke rtům sahají.
Takový mír v tom pokojíčku má,
snad ani neví, že má sousedy!

Ach vrať se k sobě samému,
k sobě samému a samotnému,
vrať se jako návrat,
jako z cesty,
už se ti nepřihodí nic
dobrého ani zlého.
Být v koncích
je být na počátku všeho.

1960

Přiliv

Tu stonající novou láskou
jsem zkoušen snadností již neznám:
Slunce na kazatelně vzdálené hory
pro zlatou říji prší jas
když stejně Zlatá pláž
sypkou odezvu mu vrací
a zelený Mischor vrhá stíny
abych to viděl zpod přivřených řas

Tu mi anděl mou podobu dávnou
nese na okřínové míse
mou hlavu dávnou s rýhami
jež vyryl nedávný můj pláč
Zmámený z podoby tak zřejmé
spal jsem prvně tu noc
pohroužen v náruč svoji

A sebou sám

Jalta, 1960

Koktejly

Stavení houstnou
jen tma tu cestu zná
(zná cestu)

Opera s máslovými rty
pohodí kadeří
rackové táhnou
v praobraz moře
trousí svůj trus
měňavé hedvábí se
tře o tyčkový plot
růžová kombiné
o schnoucí palmy

Ó znalci zaviděňíhodný
je tenhle případ
kdy smyslnost si počne
vršit kadence v básni!

V potu tonem
a co na pláži
žloutne a smahne
se bezostyšně svléká:
Pravý šampaňský vzmach

Jalta, 1960

Bázeň mé básně

Bude to možná trvat celou věčnost,
než ze dna moře začne stoupat
a nahé po vodě půjde suchou nohou
mé tajemství.

Pak svobodné vlohy jako vlny
z mých břehů vyjdou
a mokře zrozený div
jako vzdech prchne smaragdovou průrvou,
sám pozdní dar, tak samozřejmý,
proto zbavený smrti.

Z tolika bázně básně vznítí,
až zmizí v záhybu cesta,
zmizí i poutník,
zmizí i chléb a drobty chleba,
z prokřehlých stop se vyzuje můj žal,
pukne nehmotný kraj,
můj sen z něj spadne
a láskou zrozený vydá
svůj první skřek:

bratr Úžas mne pokřtí,
bratr Úchvat mě pojme,
aby, co zakázáno zde bylo,
mi vrátil.

1960

Jsem Herodes kajicný

je mi líto nevinných básní

Průvanem těla proudí duch
je stejnoměrně otevřen
nebi i peklu proto je
podobný průchodu v osamoceném
domě na kopci

Stromy s rybími těly
to je bukovina
začátek března v korunách
šustí nebohé loňské listy

Dneska v noci klečel u mého lože
bledý otlý Anděl
který dávno není v aktivní službě
ale po nocích melouchaří
a na vlastní pěst
slibuje království boží
pan učitel který po šedesátce
vyučuje
ještě vášnivěji než dřív

Pak j sem chodil těmi rybími stromy
ranní gotická procházka
při které mi hlava klesala k rameni
ruce byly svislejší než dosud
a musel jsem se přemáhat

aby klíční kosti jak vysedly
nevydaly mé tajemství

Toho dne
jsem na nikoho nepromluvil dřív
než řekl heslo
Jako princ dánský říkám potichu:
Všimněte si těch stromů
nevypadají jako boleni?

5. března 1962

Pouhá cesta

Příliš vysoko je Bůh, aby vzdalování
se vystříhal k těm zdola.

Svítání nadějně se lísá
k nohám šlapoucím zemi,
znovu se líbezně strojí
za profil radostné masky,
mlčky kvetoucí brambor
zve mě v naprostý ráj.

Bez ohňů v podzimu charém
strojím hostiny ptačí,
třeba mám v zubech jen kost,
třeba se hrouť, co vztyčím.
Vlk se z krtiny zouvá,
pelichá kožíšek ovčí,
jen žebra v atlasu jsou pevná
jak anathema.

Sítí jsme pro jiné větry,
pozemský ledva nás napjal,
neboť tady v blátu se stojí až k ohanbí
a z hanby teprve růžový nach jde k hrudi
a z lásky teprv albatros hlavy
tepe křídly a zobák svůj noří.

Jsme pouhá cesta k nebi.

III

Smrt Erbenova

Jenom umírajících oči
Vidí mytický pažit
Chladivě k nohám se vinout
Jim se naplní pověst
O věčně zářivém nebi
Tonoucím v náruči boží

Přišel bledý pán hostin
Na pohřeb dřevnímu slunci
A hned šťastné jsou sovy
Neboť mají co zhltnout
Píjí! řve upíří pískle
Bušíc nahými křídly

A hned šťastný je každý
V chmýří oděl se jinoch
Nevinný stejnokroj navždy
Sám jak obětní hříbě
Bos jde spadalou rosou
Skotačí v hluboké louce

A hned derou se z kopřiv
Pohůnků osmahlá těla
Bez hlesu kradou se ze vsí
U země čenichá každý
Rasové náhončí vraždy
Pach krve nozdry jim vzdul

Jsme zakuklenci a pážata hříchu
Přisluhujeme poslední z hostin
Slovo je blábol asi
Tázání opakujeme písmen sled
Přiškrcenými hlasy

Běda mu jinochu běda
Třeba své šavle se chyt
Pochvou si holeně brání
Labutí stehno i klín
V předtuše záhuby bledne
Pohůnci nablízku jsou

Hú! vyje na bratra bratr
Derou se z trní a ostřic
Pochopů brunátná těla
Rujnosti stejnokroj navždy
Rasové náhončí vraždy
Pach krve nozdry jim vzdul

K patám poutají lokty
Provazem drhnou mu boky
Pod kůží žebra se pnou
Hlava se k rameni kloní
Kolena k hrachové zemi
Na prsou krvavý šrám

Jsme neopeřenci neznalí hříchu
Vyobcovaní z první z hostin
Pro hlt rozkoše doušek smíchu
Němě přiškrcenými hlasy
Jen opakujeme písmen sled
Slovo je zázrak asi

Jinocha hasnoucí oči
Vidí zelený pažit
Chladivě k nohám se vinout
Je vše co různě se dělo
Jeden jediný život
Tonoucí v náruči boží

Nevzhlédne k němu už nikdo
Poberta na vlčích nohou
O hadry porve se s druhem
Prvenství závidí každý
O cetku z loupežné vraždy
Lapkové metají los

Minulo skřivánčí léto
Ten tam je vlaštovčí podzim
Na slunci zbělela kostra
Obchází bledý pán hostin
Na zimu moudře si schoval
Z jinocha staženou kůži

Všechno začíná znovu
Vavříin je pochoutkou koz
V džínech pacholek od krav
Stojí na hlavě zrudlý
Haleká pradávnu báj
To co podobu nemá
Slovem je učiněno

Škaredá středa

I

Stonkem vytržení jsem připoután k břehu nebe,
ale mšice soužení
začaly po mně stoupat,
zelená průhledná holátka,
neopeřená, sval a kožka,
začla sát mízu drahé radosti.
Díve, kdy se zas počneš díti?
Kdy z prahor smutku, zkamenělý hrůzou,
se zvednu z tmy na přesličkových loktech?
Kdo pozná strom, sám v sobě zavrbený?
Kdo holoubátko v zastuzeném vejci?
Zda z jabka, zalitého olovem,
se bledý červík může prodrat ven?

II

Oblaků mléko sněží z Kozích hor
uprostřed léta. Dlouhé stvoly jiřin
bolavé hlavy teskně podpírají
a v špačcích budkách páchne loňský kliš.

Ptáci se dovtípili, přilétají z duh,
po kom volám, toho mi nesou,
dívím se, žasnu — ten vánek byl Bůh?

Diví se prach: jsem obrácený!
do se to ve mně bere?
Jako když ze země Aromathie
sloup voňavý se napřimuje
a za srdce mě bere.

Před bouří

Div se samotný klase
Co z modra chrp se kloníš
Holubi v drápcích nesou sítě
A nebe zatahují
Ale kdo modré oči má
Tomu se o blankytu zdá
Když hlavu skloní k zemi

Hon na bažanty

Ticho po římse stoupá
Dlouhé mraky se lámou
Na větvích jabloní utkvěl
Zmrzlý andělský pláč

Stříbrné vánoční střechy
K poledni hnědnou a tvrdnou
Zlatý pták za drápek visí
Prst mu podala smrt

Vánek mu umýval oči
Zmrzlý vánek jenž chrastí
Miluje ptáky v pasti
Na které opilci močí

Ten vánek kostlivec něhy
Je bere do tenkých prstů
Odnáší na mořské břehy
Umrlice nemiluj

Je z pěny
bez ceny
Je z řasy
bez krásy
Je z duhy
však tuhý

Pod oknem za drápek visí
Nic do něj není
Prst mu podala smrt

Přízemnost

Psí feny dotírají na nebe,
psí zálsuk na hvězdy se lísá,
ale střemchy květ se usmívá,
učí mě trpělivosti,
stůl prostírá mi prsty reznými,
a třeba na špičky si stoupal svět,
beznohý dole divadla má dost:

S hory kámen padá,
vlaštovka o břehy si brousí
svůj loňský zobák,
plný proutí jsem a srp ožíná
s tichým šustěním má léta,
brouci hrobařící jim ustýlají
v krunýřku bříšek, had, nahý až do pat,
se plazí po římsách dávno zborcených oken,
o půlnočním tichu se modlitba
dostává bez dechu až k bráně nebes
a spící padá do peřin, má sen
o prvním vyslyšení. Jiný, piják,
rumem zapíjí svůj rmut,
zhanobený, oškubaný holub
se vratce na hřebenu střechy
pokouší vzlétnout,
tenký pidimuž
se tomu směje zdola z metlice
a bodře chválí si svůj prales.

Po můřích nohách potloukám se svahem
své strmé básně.

Koleda hladu

Bez jablka vydaný hladu
K tobě na špičky stoupám
V plachou chvíli kdy nikdo nekouká
K hejčkání prsteníčkem zveš
Představuju si tě s dřeváky za dveřmi
V nichž chodívalas dávno samotná
(To vědí křivolaké stezky
Kopce svou zeleň dmoucí
Za zlatem ovsa
Jež mistr Theodorich dal
Kol svatých hlav)

Láskou zkamenovaný
Sebastianský šíp v hrdle mám
Abych nezpíval sladce
A nepřirovnával

První jsem kdo tě u prahu vítá
Kraválem hrnců svatebních

Černé pomyšlení

Chvěju se při pomyšlení,
neboť pomyšlení víc než zima a hlad
svírá mé kosti,
že ty jak víko od rakve si neseš
v patách svůj stín.

Moje silné rameno jako pochva
tě dosud nad hladinou drží
a — podobno lisu — vymačkává
z tebe zář zřetelnosti
napřáhlé k vidoucím.

Jestli se vrátíš cestou bludných trav,
zelených misijí, příšlých v kamenný zmar,
v žule slov ustydlou krásu,
na kterou dýchám ústy,
spatříš jako svou vlastní.

Dětský průvod

Kde nenapodobitelný vítr s chůdu klesá
V břehu divoké samaritánské trávy
Úponky svlačce nás poutají na útěku

Mučeni kopřivami u kůlů sousedova plotu
V předtuše milujeme zahálčivost zplanělých růží
Kdy nás rozkoší probodává první trn

Odtud znovu slyšíme zapomenuté zvony
Chraplající Laudamus když z večerní pastvy
Jdou šerosvitem modly chlapeckých her

V orientální nádheře Hra na schovávanou
Na stu velbloudech veze temná zákoutí
Stíny nevidaných stromů a kamenů masky z trávy

Po zborcených lávkách přeskakuje pstruhové potoky
Nestárnoucí víla Prvního rozpočítání
Enyky benyky ábr fábr Dómine!

Naše ohýnky dosud doutnají kdesi v kopcích
Slepý bernardýn z nálevny vzatý na nebesa
Nosí chudým dětem psaníčka andělů

Kvočny pod sítem přečkávají nálet jestřábů
Srdnatý kohout buší křídly v tyčkovém plotě
Plný jasného ohně který naposled vzplál

Ráno po smrti

Laskavá oblaka plynou,
probouzejí se malátní důchodci
na duchnách zetlelého peří,
v oknech těžknou stíny jabloní,
které každý rok stříbrně raší,
muškáty se nebetyčně pnou.

Traktory hlučně opouštějí vsi,
němý řezbář vyspravuje dlaně,
kajícíníka u pat Salvatorových.
Jeho žena nese náruč dříví,
kojí dítě v studené oratoři.

Jižnější krajiny připlouvají,
bohaté na mramor, s cypřišovými stíny,
ze střemchy bledé mšice mží,
pozouny z pohřbů jaře vytrubují,
uprostřed kamenolomu v plechovce od konzervy
larva komáří svědčí ve prospěch přirůstání.

Zlaté cesty se ztrácejí v hnědi,
křehkost země v ochranu berou konipásci,
žlvy radostně na bílých břízách klovou,
stará nebesa k zemi vášnivě lnou
v užaslém rozpoznání.

Cesta pouští

Radostné anděly plakat zříme
Vrhají se o hladu v bělmo ústřic
Ale trombóny je zastavují v letu
Poušť dříme

Lvi obcházejí vůně jahod je trýzní
V poledne našich lesů první stoupá
Tlama se proti pohlaví cení
Už svítá

Svlékají azurné pláště a nazí
Andělé s jáсотem lámou mříže
Z karavan jdoucích mimo bíle páří
Jsme blíže

Jiná koleda hladu

Jdeš v sandálech mi vstříc
Od sousedů vyhnaná žabka
Co si hrála s obojkem psa
Který u samé země hází třpyt

Hejno hus ženeš z obecní pastvy
Svůj prut na křídle nejstarší
List jitrocelí ti chladí kolena
Do kterých úhor jizvy ryl

Tak zřím teprve tvůj příchod
Dosud nerozhodnutou
Zda z trní ústrků
Máš šípkovou růží žehnat

Lásky poslední podruh
Chystám routu a majorán
V zlaté stlaní chléva tě zvu
K železným jesličkám

Jsou povětrí

Jsou povětrí kdy na střeše
Taška dávný stav tkalcovský
Klape jako divý hnát v márnici
A madona na rozcestí s dvojverším
Promrzlá na kost upouští děťátko
Které už nepláče a nekřičí

Pak žena

Pak žena půlnoční host skládá
Želví pláštěnku proti dešti
Střevíčky z hadí kůže
Klobouček ze sovího peří
Ruměnná rumem v této hodině noční
Vřískne Hurrah či Halelujah
Nezmarná bije kaditelnici
Líbezných promluv dušuje se
Až popleskává stehna andělíčků

Milostné oči roubí nach
Zpod nehtu tryskne rujná jiskra
Nadýmá tváře jako sklář
V žíně stelouc tělo jak pachtýř
Chtivá jablka holí otlouká stromy
Z labutí peří z labutí peří
Její vznosný dech rozfoukává
A pokouší se hvězdy strást
Jež na tenkých stopkách zavěšeny
Přenocují mezi nebem a zemí

Les préludes

Mořem se plavím Pohozený peníz
Svitem podplácím hloubky
Signálem tajným vybuchují
Prskavky nevidaných střelnic
A stíny věků tlejících
Lazaři hrobů fosforeskují
Magickým veselím té pouti
Jim světélkují němou odezvou
Potvory hlubin v barvách duhových

Souší se vleču Harfa zajíklá
Už odedávna na jediném tónu
Ani jediný byt' i marný
Souzvuk netvořím s něčím
Jsem už tak vylouzený
Kdo mne napjal
Který vítr
Se opírá do mé eolky?

Jalta, 1960

Cantus firmus

Kdo sám se za noci budí
Doteky třešňovými
Smí jak byl nalezen vyjít
Ze sluje zvětralých dob
Povolán výkupčím smrti
Z jitra se těšit a doufat
O veřej včerejší opřen
Na konci provazu tkvít —
Sto rukou divých a krutých
Přetáhne jediným slovem

Kdo umí do černé stoky
Hodit kamenem dětským
Bahnem skropen byl po pás
Najde zas pastoušku svou
Kde může k hostině prostrít —
Z hrnečků od medu vůně
Kdo umí nabídnout hostům
Ten propast jednoho věku
Hloubenou v bezedno hanby
Přelezl po útlém stéble

A když mu haluznou táhne
Žebříky vítr mu kácí
Ve vichru bortí se střecha
Mrazem slepnu mu okna
Madony milostný úsměv
Bledne v ponebí lůžka —

Povolán výkupčím smrti
Nebude zaveden v bídu
Kdo sám se za noci budí
Doteky třešňovými

Stvoření

Z božího ukazováku se onoho dne
Sesmeklo tělo Kámen zazvonil
Bujelo bejlí kvetl žitný klas
Bez ladu přišly první měsíce
Srpen s vadnoucí chrpou
Listopad s oharkem luny
Únor s kostřičkou ptáka
Květen zelení znaven
Užaslé vyloup si oči

Každý z nich o svém úplňku
Tajně už myslil a přál si
Aby se klenulo jeho carství
Jenom tělo člověka se bránilo divům
Ale krev jako míza se pnula k srdci
Nalila tenkou slupku úst
Ztékajíc neposkvrnění čela

Jako naráží kra o kry
Třesklo to setkáním dne s nocí
Bdící pták vzplanul pochytil jiskru

První zvuk třeskl o hlušinu skal
A plachá obloha přistižená jitem
Vzlétla k zenitu s odvrácenou tváří
Jak divá labuť hlavu křídlem klenouc

Romance černomořská

Nebem byl počat
A měl barvu vody
Moře mu písek
Zvedlo až k nohám —
Nevzlykej hřej si buď' klidný
Jsi právě zrozen jsi Julij
Daň z hlavy zaplatím já

Věčnost si bere
Tu vteřinu lásky
Zajiskří v moři
Jak delfíni hra —
Pohrdni ložem a patou se opři
Mravenčí pílí se v souloži vzmuž
Do vlastní tíhy stul se jak stvol

Kdo ví jak já
Ten v líbezném žertu
Kalmycké vášni
By propadl rád —
Holubi mořští už prchají chvíli
Když hřibě vlny se po břehu honí
V medúzách vánek si lehounce hrá

Doufání ve smrt

Kmity nespočetnými
Jak perpetuum mobile
Kyvadlo doufání mě zve
Z krypty tebe mi vynášejí
Příhody rozmarné
Něžně otevírají oči
Spanilé mrtvole

Odtud básni? Až od této chvíle?

Dosud málo se cení
Příhoda poslední
Ospalci mrtví vedou si tak mile
Že se nabízí: není smrti
Krom naší bázně Dokud sníme
Pohyb bratr náš nevlastní
Nás upomíná k jedinému otci

Bude to asi chvíle předjitřní

Altový doprovod

Tak se na cestu chystám
Flétna z lesa když lká

Co komu dlužím jsem srovnal
Hubený oblék si zisk
Z přehršle písku je balvan
Z balvanu olbřímí skála
Ze skály zrníčko prachu
Drobínek prachu je země
Země je pablesek pouhý
Pablesek pouhý je hvězda
Hvězda můj hubený zisk
Flétna z lesa když lká

Holubích křídel se bojím
Až padnou v štěpnici bílou
Slzy tam sklídím jak hrách
Hrách jako jablko oblé
Z jablka vyrosté strom
Ze stromu jablko spadne

Nezralé jablko zvadlé
Marné jak zpozdilý pláč
Ve stínu holubích křídel
Flétna z lesa když lká

IV

Pastviny těla

Očima nemodlivýma mne svlékáš
opilým dechem rabuješ mé rty
rukama bezbožně se dotýkáš
mého boku jak svého hřebce
dosud nezkroceného v prérii těla
na mé mlčení roubuješ rozčepýřený
květ bující mezi stehny

Srpnový průvod

Slyš poníky z žlutých lesů ržát
a trilobity z fialových skal!

Ti z dilůvia budoucího
jdou v imitaci kůže,
na bedrech červánkový nach,
s napodobením úsměvu,
který je zakolíčkován
v tváři jak brokát. Jdou,
jeden slon siamský a jeden levhart,
pod vrabčím hejnem vykračují si
a trombón po hřbetě jim tančí
vzpomínkou na operu:
zlatě žíhaný vlk zhltnout pastorálu
a měděná Alcesta mezi velbloudy
smutní jak poslední vos. Jdou,
bílý prs prsty dmou
pro mléko oázy a pak
druh růžový je hnus
a vábí tureckými slovy:
z koupelen vůně ženy nesou
na mastných ošatkách,
do kyčlí korálky je bijí
a na roubení maurské studny
z liány bič zas honí káču. Jdou,
ti z dilůvia budoucího,
lidé v igelitu jdou,

až první spatří (zní to kovbojsky)
hospodu na dostřel!

Přišel hospodský
a z pestrých žárovek jim počal
strojit letních zákoutí kýč,
paní od výčepu šampaňské písňě
metá do vzduchu a mne si černou hlavu
v blahu přestávky jak šafrán.
Večer nejslovutnější ze všech
prchá podobou slona
a kdo na hřbetě sedí,
ten tajemství zří jak plakát,
jak plakat,
tak plakat slon jenom smí.

Ženichovo lože

Je obzor teskná páska smuteční
Psi okusují záhon pivoněk
Hosté růžovolící strážníci
Už obcházejí s myrtou na klopě
Osleplé okno jak pavoučí síť
Je nalíčeno na paprsky jitra

Varhany schodů hrají pod hosty
Spícího nevaruje nikdo
Když z důlku po své hlavě sirotčí
Se zvedne škvírou ve dveřích
Se na něj upřou cizí zorničky

Déšť padá na rány

Na rtu obří hlavy spím.
Déšť pleská o nos krkavčí,
mouřeníni jdou v dvojstupu
z jeho děr jako kominícci.
V horečce slyším prozpěvovat mouchu,
roleta padá za posledním dějstvím
stínajíc hlavy muškátů.
Bez pohybu zjevného sestra
pestrý polštář hotoví,
z tolika kanýrků jsou nervózní
její smutné prsty plné pochyb.
Strop visí pláství medu za krovy,
zatím co skřítek večerní
z hlavy obra se kutálí,
na moučném červu jezdit zkouší
a můří křídlo bije o vývěsní štít
holičské lampy, pod níž holohlaví
vrhají ustaraný stín.
Slyším jektat hamižné zuby větru
v drolící omítce, kde hryžou spáry,
v nichž moucha masařka se tulí
za křídlo motýlí.

U jednoho stolu

Ještě že jsou lidé dvojdomí:
z jejích očí se tmí
když z povadlé pokožky svítá
plesnivina která škaredí
pastvinu masožravých

Po mŕří noze hopká ke stolu
oprátka najedených polední
kdy v těle kvete hořká divizna
Přistižen v rozestýlání
svých vzpomínek
nad stůl nachýlený
lámu žoldněrovo kopí v podpaží
něco hrubého a drsného
zatím co moji hlavu jistý pán
drobí U Rozvařilů typ barokní
z křupké houstičky uhaduje styl
nad slední uzenkou dí o gotické duši
a že jsou bílé dvory v Čechách
(zná je z doslechu)
kde pod hrušní václavkou sedí chlapec rozkročmo
na holi z vánočního stromku
(otec drtí větve podešví)
a v husím kejhání majestátnost
provází jeho princovství

Pán o mé nevinnosti ví
rámuje si ji dveřmi své haly:

ta světlá hlava k jejich ebenu!
Ale dosud blány hus vytlačené v blátě
střeží venkovsky to tajemství
jako pták na náhrobku egyptského krále
jsou hieroglyfem rozletu
a v dohledu je otcův tvrdý stín

Řemeslo

Pozbude podoby když vstoupí:
divá žena nezvaný host skládá
igelitovou pláštěnku proti dešti
hází mi slova jako psu:
dělej pochop jsem tu!

V této hodině noční
v klobouku ze sovího peří
v střevících z myší kůže
halelujah jí na rtech visí
až o strop bije kaditelnicí
líbezných promluv zanádá si
k modlitbě dlaně vyvrací
až popleskává stehna andělíčků
Jde vraždit (spáso!) hlavu umluví

Vábivé oči roubí nach
zpod nehtu srší rujná jiskra
v žíně stele tělo jak pachtýř
z labutí peří z labutí peří
její vznosný dech rozfoukává

Milenci třesou nejvyššími stromy
chtíví jablko stříst
není kam by usedl zlatý pták
přenocující v nejvyšším kmeni

Kdo jsem

Stavím tvář. Sám někdo jiný
snuji podobu. Ze stínu tělo strojím.
Kdo ví, jak prázdná stopa pní?
Plno prázdných stop pní v kraji.
Hle náradí. V pěti jsem dělal víc.
Po nebesku jsem draky honil.
Šlo k zapomenutí dítě slov.
S tváří bez proměny se vrací.
V rybník lásky mezi kačery hází
ploché kameny. Z her první
se stala tato. Neboť ví,
nic doposud se nevymklo z té dráhy,
všecko až dosud podobá se hrám.
I láska. Naposledy v smrti
bude jen slepou bábou znamenáný!

A sotva prohlédne ten klam.

A slovo tělem učiněno jest

A slovo tělem učiněno jest
zahrada rozkoší i trest

Stalo se: Budiž!
Už když
počala tato symbióza
s poezií zasnoubená próza
octli jsme se v španělské panně
probodaná chodidla i dlaně
to po čem šlapem když jsme mladí
ta mnohoslibnost která zradí
a promění se v setrvačnost života:
žádné extravagance a novota
jenom lpění na zálibě a na zvyku
ne už ani dřívější zalíbení v jazyku
kterým jsme se tak snadno domluvili
Z toho zbyly
jen (špatně) artikulované diagramy
A my
místo abychom na sobě trvali
a porvali
se o zbytek bytí
jako dobytek který se chytí
na bezpečí ohrady
skloníme čela pasem brady

Proč slovo tělem učiněno jest
když nemá ocas ani pěst

je bez žluče a bez duše
jak ten Jupiter a Venuše
stálice sice planety
však ne ty
na kterých došlo k symbióze
slova a těla: Bud' je to jen v próze
anebo v poézii života
v pozemské hvězdě která mihotá

Nepřeju si teď jedno ani druhé
až dosud se nevymyslelo nic:
bud' lze tuto Zemi orat Pluhem
nebo už nemá rub a líc

Pletení houžve

Jeho kvetoucí plášť je uzamčený
na devaterý západ slunce,
zpod bílých chodidel lůny
mu mlaskavě vyskakují,
noc rozfoukává černý ropot křídel,
vyhřezlé vůně cesty akátují.

Tudy mladost šla měkkou hýždí
a z ukousaných nehtů zrohovatělé plody
svých šťáv tělo trousilo k zemi.
Od ramen vzňal se nach
posledních rukoudání,
každým lichým krokem se vznášel,
každý sudý chlapce dratvoval k zemi,
až plnoletý bok
začal do nohou houžev plésti
a tanec proměnil v hranatý sled stop.

V pauzách střežené něhy
tajil dech, aby uslyšel cévy,
srdce pnoucí se k ústům
v sladkost prvního doušku
jako tehdy.

To je hlas vězněného chlapce,
který v svém těle zamčen
láme do svého těla,
do nitra sochu svých slov.

Sádrové sochy

Tahle báseň skautskými koleny klečí
(to o sobě příliš dobře ví):
záchvat sovětské hudby pod okny,
to z Dunajevského dobrý vítr duje
(ale i jiné, sladší),
to skoro každou báseň předčí:
když vzpoury k noži sáhnou,
je nejveseleji a náměstí
se čepejí, zla houfně hynou
a dobré pomlázkové slunce nastrčí
jak hrbatý svou kost k té slávě
(však nebe močí na sádrové sochy).

Síla stálosti

Doposud jsem.
Vzduch se mnou soucit má,
tisíce verst se boří
k potkání těla.

K radosti vod prázdnou síť zmítám
a odevšad se dívám tváří v tvář.
Chystám si báseň, budu na cestách.
Až dosud svěřoval jsem každý velký náklad,
ke dnu klesala těžká,
ach, udělat ji lehkou, aby se nesla!

Co naložím té básni?
Budu vypočítávat sedm věcí,
pak vylučovat jako při hře *Ven z kola!*
v poslední libovolně zvolené
(mohla to být kterákoliv ze sedmi),
v poslední věci bude uložen slavný řád.

Balšám první věci udělal svět lahodným.
Balzám poslední věci udělá svět věčným.

Fantóm poetiky nabádá:
Skico, neztrácej plnost básně!
Básni, neopouštěj přísnost náčrtu!

Boží hlava se mění v tmel pro mé prsty.
Přízrak z opery se vychloubá:
Lze podlehnout, lze zapomenout pouze!

Budu vymýšlet hry k bdění,
hry zažehnavající spánek.
Upomínkové předměty: budu z nich vyjídat
své vzpomínky, až pod stůl padnou liché,
špatně sejmuté posmrtné masky,
rychle blednoucí stopy v bílém fáči.
Chlad masky dáví dávný úsměv.

Vířivé stopy nekonečné básně:
pohyb nejlépe svědčí uhýbání,
stálý krouživý pohyb jako v tanci!

Tonoucí básni, už se stébla chytáš:
Slib vydal skřek a žbluňkl do tmy.

Dálnopis

Petrovi V.

Ve stínu stébel spím
Slepice hrob mi hrabou
Nad rakvi selky lelkuji
Ministrant rozhoupává zvon

Holčička klůckem rozdrnkala plot
Nehlučně zvučí harfa eolská
Únavou zkosen padám na dýky
Jež jitro tasí z štíhlých gladiol

Ční tupé hroty zaprášených skal
Obzor se chvěje křídlem vlaštovčím
V klamavých lukách kejhá hejno hus
Jak z vlahých oáz padá ke mně stín

Žraločím stezkám svěřuješ se sám
Kdesi daleko v spleti labských lian
Pozoruješ měsíc v luzích nebeských
Jak včerejší mou podobu už kosí

Ve stínu stébel spíš
Slepice hrob ti hrabou
Nad rakví selky lelkují
Ministrant rozhoupává zvon

Doručitelé věnců

Za dávnou vlastí kdo se střemhlav vrhá
přes trojí kamenný schod
jak ryba z nejhlubších vod,
ten stejně nestihne kámen ani oblak,
v kterém je zašitý.

Je to jak bolest, horší tím,
že není z duše ani z těla.
Vrata do ráje se rozletěla,
jak do nich vanul náš syrový vzduch,
se studnou, kterou poznamenal Bůh,
kde ryby usychají mlčky,
nejsou to ryby, už jsou to jen mžičky
zásvětních vod.

Jdem do hospod,
notoričtí pijáci,
ráj se vytrácí,
máme puklé nosy, ústa hliněná,
okoralá cesta, jíněná
prvními mrazy, pod námi je ze skla,
rupá a průhlední, je lesklá,
po hlavách mrtvých tetiček a strejců
šlapem
doručitelé věnců.

Jmelí

Postříbřenou nocí,
nejposlednějším údolím,
kde kamení sám úsměv,
k žulové hradbě se plazím,
tady mi nezbývá už nic.

V noci zezelenal prosinec,
nádherou větví
vzpíral pod okny vůně z léta,
a na střeše se ježil mráz
jako bodec, stržený s hole.
Podivný, bez vlastností,
jsem stékal v náhlém zjihnutí větru
po zimním okně v zeleň jejich pat.

Horečka

Úpal v mé hlavě: Z ještěřčích
Kamenů se zdvih když kuchyňským
Nožem opět rozřezávali
V nebesích břicho Boží

S tou horečkou jdu pozpátku
K záhonu pomyslných růží
Paty krvavé od skla
Můj dech zlatil by stěny
Jak po nich maluje prst léta
Ten milý motiv: Křídlo kachní

Pak stulen do chladivých snů
Čelo si chladím cípem krajky
Dar blahoslavené Anežky mé matky!
Spím a v tom spánku blednu lichý
Neopětovaná krása se obrací
Z boku na bok: Zaoblený
I když s názvukem hran

Drobím pak dálku mezi prsty
Lnu k tělům kolem stojícím
Abych z jejich vratkosti mléko mateřské sál

Úklady

Jen prchavému souzena je stálost
Beztvaré časem vytvoří si tvář
Těkavým mžitkům které břitce mizí
Duch nezřetelný razí podobu

V hasnoucím nebi jasné hvězdy hoří
Sám někdo jiný k svému obrazu
Bůh stále vnuká všemu stvořenému
Rád pokrevenství ryzí totožnost

Všecko až dosud podobá se hrám
Holubů sivých popelavé peří
Divoké kachny spadlé z vysoka!
A sotva někdo prohlédne ten klam

Tak osiřelo dítě prvních slov
Za slepou bábu půjde do kouta
A naposledy v smrti uslyší:
Nezlob a hrej si tu máš kohouta

* * *

Jak to můžeš netušit? Když v mém bdění
jsi přítulný bok mého vylekaného spánku
tak něžně vzdmutá hebce kloubená
aby ses mne dotýkala — to sladké dění
ne nepodobné vzlyknutí vánku!

Jak to můžeš nevědět? I v mdlobě
když už mám na kahánku
tě cítím jako ústřice
perlu v své škebli

Mdloba

Plavu naznak mám v nedohlednu hlavu
na ní čepici z maškary ale jinak
v očích nedělní prázdno
Jako sanitka unášivý je čas
záhy po poledni kdy žloutnou střechy

Nic lepšího není než
je taky není nic jiného než je —
jak pomuchlané jsou jarní noci
zatímco letní průzračná má jedinou brož
zlatistý měsíc

Pastvu má podzim

Je z koudele nebe stromy zhubly
Ještě chryzantém bledé pochodně planou
Dávné svatební čabraky pohřbů
Kdy Smrtonoš je ženich zářivých jiter

Přes řeku Smrtku živí nahlížíme
Do skleněných stájí: Hle zahradnictví
V kapse přepočítáváme drobné
Je Dušiček a pastvu má podzim

Medúzy mlhy: Třesky výstřely posledních honů
Podvědomě se vyhýbáme v cestě hořící keř
V kterém uvázly zlaté vlasy Faethonovy
Až dosud hřebci smýkaného po zemi

Sám a jediný jdu klopotnou cestou
K čerčanské topírně: Hle nádraží
Sebe potkávám sobě nabízím ruku
Osamělý pozdrav úsměv a cit

Poločas

Je tu pokoutný den zdechlin
den ubrouzdaný lížící rosu
jeho srst v bodlácích se ježí
v zástěře od krve jak ras
pod levou lopatkou mi slídí
jde po srdci jak dítě po hodinkách
jak kuna po hrdélku ptačím
Na loď poledne mě bere a převypráví
mi pohádku o zlaté rybě plotici
Kupcová na břehu si přepočítává
v nestoudném klíně moji přehršli
zkouší ji v zubech tře ji o rukáv
pahorek olší stojí nehnutě
ještěrka Kleopatra
na nahém kameni se vyhřívá

Z dlaně mám vějíř i list fíkový

Nespavost

Zle si nade mnou vede hudba
až bych křičel ale ničím
se udolat nedá také
očima darmo divné
obrazy vábím buď že
oslepla malba a nebo
jsem zapomněl vnímat

Nikdo se po nikom neptá
noc je sice jak topas
jako achát je noc
ale vsazený marně
nevím čím hrdlo zdobí — kdo jsi?

Jako do oka šelmy
se v hypnóze dívám:
Pojď blíž a hltej máš hřích
veliké krásy
tak tetovaný tak zřejmý!
Jako losos mou krví
stoupáš divoce k srdci

Ty můj Bože proč svitím
reptám a breptám dětsky
na nahé šavli jak fakir
Proč hořím vosková svíce
Kdo mne natáh jak strunu
kdo mi vydloubl oči

abych rozptýlen minul
se s nočními hosty?

Příběh

Saul

I smějí se mi kam vkročím:
Tak hluboko se v ženu vbořil Saul
syna se nedobral!

Ty divé oči jsem si nepřál
Můj syn je oráč opřený do šlach
jeho dlaň s dlaní prosbou nesrůstá
sluší jí sevřít snědý chřtán
zbojníka Davida
Jeho dlaně k tělu lnou které jablka nosí:
Ty se hled' zavěsit do těch větví
mízzou potřísni ústa!
Můj syn má míti vzpurné hrdlo
zuby uchvátí kořist jádra!
Můj syn dlaněmi do boků vrůstá
můj holedbavý syn pyšný vítězstvím!
Jen o takovém se mi zdá
kámen z hor pro něho jsem tesal

Jonathan

Hle to čím oči slepnou
co drhne v hlase: cizí hlas
Škleb posměváka v mužném hodlání
myší dráp v bílé šíji vznětu
krtčí nepromluvení v slovu na pokraji
lampa sytící světlo červem knotu
(červ knotu skomírající v stopce světla!)

Na dně hmoždířů tlí zbytky dávných lun
blýská se z přezek prorokových kalhot
Dost posedle aby Jonathan trpěl
jde syn Joseho zmámen slávou
ale Jonathan odpouští i jeho
je pole slávy

Hora Gelboe je zatím pustý úhor
dnes poprvé tu bude zbrocen kámen
ostré hrany nohy mladíčka už hryžou
a jemu v patách tratoliště krve

David král

Tu hvězdu jsem neupevnil sám
tys však zapomněl o její stálost smlouvat
Vracím se odkvétající stár
a ty za mými zády
v šňůře stromů jdeš odvázan
ó Jonathan!

Chtěl jsem za sluncem slávy ale vím
všichni izraelští jdou k tvému tělu
jdou k tvému měsíčnímu tělu
vítěz jdu pro sbohem
ó Gelboe!

Záznamy

A tehdy
kdy se už sobě nepodobáme
a jenom cizí pocely a prsty
nás obrábějí k svému obrazu —
všecko je mimo:
Venku já sot třeskání do obruče výstřely
dutě prázdně a naléhavě —
uvnitř je to dům
ve kterém se po léta nemiluje
kam jenom v uskřípnutí spánku
jen zřídka nervózně se vkrádají sny
stíny života! — když venku
zatím potoky zurčí
svítá na volátku vlaštovky
a svěží osení se vlní
pod paprsky pod paprsky

Dokud nebylo mělčín
nořili jsme se potápěli —
tak nám tanulo na mysli
slovo hloubka!

Čeřeny byly plné lastur
otevírali jsme je nedočkavě
zplozence hlubin! — ale umíralo
nám všecko pod rukama páchlo
v sluneční výhni tonuli jsme

v potu jenž nám po lících stékal
už jen jako pláč slova hloubka

Tedy zítran —
neboť dneska dvě židle stůl
kocovina plný popelník louže vína
pozdní lítost dávná předsevzetí skoba v hlavě
opilý Haydn kříž a postel
ticho za oknem bosé nohy
znovu závrat' pád do spánku
a zlodějsky rukama se chytat
stébła naděje — tedy zítra:
dvě židle stůl — —
a možná báseň kterou hřeby slov
už polomrtvou přibíjejí
na papír na papír

O andělích
nic nového se už nezdá
neboť všecko
v kůži vázáno
někde odpočívá

A přece jsou to
andělé andělé
kteří nás zřídka obletují
po kterých se marně ohlížíme:
aby mávli nad námi křídly
jenom mlha se páří
v podvečer kolem lucerny

A někdy buší ne křídly ale perutěmi
bijí nás po hlavě až omámeni

otvíráme oči a zíráme —
nejsou nejsou
jak se v prvopočátku zdáli:
a tak jsme probuzeni

Někdy noc
vlhkým čumákem nás očmukává očuchává
je prosinec kamna vyhasla na stropě
jako by se prasklinami podepsal
něčí žal —
ach ano tam tam nade mnou
někdo po mně chodí sem a tam
chřadnu od jeho nohou
den po dni rok po roce —
a srdce bolí popraskává
jak bere za svůj cizí žal

V čekárně s oknem na peron
obdélník mezi kosočtverci
bdím vstoje s bradou pokleslou —
Prší svítat zapomnělo
noc umírajíc setrvává
sama po sobě pozůstala
nad rakví drnčí telegraf
hřbitovem projíždějí vlaky —
a srdce jako kyvadlo
živě mi měří mrtvý čas

A přece
je třeba říci něco o andělích
kteří nás zřídka obletují
které my marně vyhlížíme —
sami nad námi mávli křídly

Ale neřekne se tím
nic nového nihil novum —
byli nebyli jsme nejsme
a jeden skoro zapomenutý verš:
Těm voní růže kdo k ní přivoní

28. prosince 1967

Homilie

*Den prochází se zahradou
my pomýšlíme nad zradou
kdo koho zradil a kdo s kým
noc mávla pláštěm nebeským
kůň k tomu řehce osel hejká
jak dávno už jsem nečet Blakea
jsem dům už dávno neobyvatelný
venkovský kostel bez kazatelny
po furiózu myslím na andante
když na dveře mi buší Dante:
jak vzácný přízrak kuriózní
ale ten ťukot posléz dozní
bez jiskry jen se mihotám
a nakonec se už jen ptám:
Ještě než vstoupí na hliněných nohou
kdo s koho Bože můj kdo s koho?*

*Hnijící odcházející růží sklad
odešel říjen je tu listopad
nad chalupami si vítr vejská
a nad strništěm nezvaného hejska
co bylo psáno spěje k nepaměti
(nevíme dosud co si myslí děti)*

*Z Ruzyně z ještě vyšších výši
k nám tvrdě dopadá ten psí syn
v kumbálech hospod zas to páchne močí
a budoucnost nám vylupuje oči*

V

Polední smrt

Jako když se vytavil důl a horkost zlata
ho splavuje do dutin země
a nevíme to ačkoli tudy chodíme
jaká ztráta postihla vlast!

Už chápu co to je vylidnění
i při vydatném hemžení lidstva
a proč ten strom v poli blízko obzoru
má zvláštní oduševnělost
když nad ním dominuje slunce

Něco chvíli číříká a mlkne v poledním žáru
někdo odněkud řídkými kroky
se posouvá odnikud nikam
aby utonul v nehybnosti

Lilie léta!

Jak jste bývaly štědré krásou i vůní
co se na vás natěšily mé smysly
a zajisté nerostete jinak než dřív jste rostly
snad jen ještě naléhavěji
se rozvíjíte v instinktu záhuby — —

Proč se vám nepodobám?

Příchozí

Jak zrno na skleněné tabuli
nebeskou slípku čekám
Kolik hladových let si počkám
jaký žár musí přijít jaký hřích
na moji duši aby procitla?
Snad plot který jsem miloval
procitne znovu začne hnát
a jeho ratolesti zastíní
palčivé lože které pláč
ochladit nestačí Ach pojd'
pomněnko z břehu mokrého
bývala jsi mazlíček můj
pomiluj pomiluj!

Ejhle Advent: přicházející radost
Bůh horkou jehlou spravuje si plášť
cídí se zašlé svícny otvírá se
měděnou troubou nebesivý strop
jedle pookřává jak z ní kanou
slzy země krásné pousmání
ji opět zdobí jak za slavných dob

Kdo leží na skle časem zprůhlední
kdo čeká promění se v očekávání
ale Kdo přichází kdo přichází
v příchozího se promění

a přijde

Vyznání

Nechce se mi žít
když tě nevidím
Tak lehko se to řekne
tak těžko žije — odpusť mi
tu nemohoucnost Byl jsem živ
už dávno bez tebe
jak odjakživa
ale k čemu to bylo?

Tak zdravý jak jsem byl
jsem nebyl k ničemu
Ať onemocním!
A umřu na to
Co mi říká mně hluchému:
Vstaň Lazare?
Ne abych přežil:

Vstaň a miluj!

Studna

Nejsem smutný
zhanobil bych veškerou radost kterou mám
kdybych osamělými prsty hloubil
slzavé důlky v mapě času —
vždyť jsem šťastný až křičím:
je možné
že to všechno jsem zažil?

Naučilo mě to
přemýšlet o životě bližních
jak jsou šťastní: postaví dům
zvelebí zahradu a porodí
Obdivuju
tu snahu ale utěšuju se
že jsem potají hloubil studnu
v pozemku skoro neživota
a sotva do ní nahlédl

Kolchida

Co v oblouk spjato leží uprostřed,
v čem běžec obíhá,
uvázlý patou v rozdmýchané vůni
se zlatým perem se snoubí,
čím chorý vlas myrta hojí,
to neporušeno smrtí bok obrací
a v marnosti opět se počne.

Jinak,
s bezdůvodnějším úsměvem než dosud,
s vírou v antické tance,
když krásný se loudá v pobřežním písku
(a karyatida zbytečný balkon nese),
nestřežen ničím,
bez jediného pouta k mé vášni
běží proti mně s váhou ramen
nic netušící a nedbá,
sama lhostejnost, sám klid.

Moře tajně křídlí mu paty,
k rosnému ránu bezstarostně vzlétá —

vím, že se mnou je spjatý.

Vytrvalý déšť

Kam padá modrý les, když odpoledne
už nahmatává rubáš soumraku?
Kam houby rostou, která bolest v zádech
je tlačí vzhůru, na milostný svět?

Tak plynou, pohrouženy do sebe,
řeka s potokem a rybník s mořem
a kapky v řadách jako na výcvik
a stíny stromů zaclánějí strom,
tak plné svodů, vábivé jak noc,
tak strhující — pane, tu jsme dva,
v nestínu, v nečase a v nepohodě,
nic se k nám nemá, nic nás nechce mít,
bez ohně, bez žvára a bez deštníku,
už se pomalu vzdávám, pouštím slovo
jak prošlý peníz prokřehkými prsty.

Ještě když prchá polekaný vzduch,
v tom úprku, v tom zachraň-se-kdo-můžeš
se lačně chytám útlých lidských těl,
jak si je skládá neodbytná paměť,
těch pondělků a sobot,
těch opasků a šlů,
biografů a hospod,
prostěradel a všů,
ale odevšad
tající úsměv sbírám jako rosu:
potopa byla, vylejvám ji z bot.

Souchotiny

Slunce na nebesích zrnkem kmína
si stíní aby uvidělo mne

Stříbřitý úhoř sítí kolem hlavy
z říčního doupěte už stoupá
malátný Zefýr s modrým vějířem
se do bezedna propadá
poledne klade neprostupnou dlaň
na ústa ozvěn a přízraky hor
se v dálce rozplývají jak křišťál
vznáší se louka s daňky s jeleny
duhové ptáci rozbíjejí se
o drsné hroty neskutečných skal

Z podzimní trávy zvedám se jak ocún
takový naháč až jsem zaprosil:
který svatý se se mnou podělí o kus pláště
v oboře Colloredo Mansfelda?

Ale duch nesoucitný dosud hledá
jazýčky ostruh sladkou zahálku
v hmoždíři pochyb na prach roztlouká

Od všeho vržen do veliké dálky
jen pomyšlením se smím dotýkat
oblaků jasných malin nezralých

Dobříš

Černá hodinka

A tak jsme hnili spolu s jinými
poznávali se podle pachu
jenom oči jsme někdy nechali pást
v mdlobě prožili celý den
a do úmoru do noci civěli na televizi
kde naše životy se obracely
v černé kroniky a hlášení
o těžbě uhlí boji o zrna

Sledovali jsme Kabaret u dobré pohody
kde potměšilý stařík
(který pamatoval Osvobozené divadlo)
drmolil abecedu smíchu a polechtával
jí pivní pokolení

Ale stávalo se
že porucha výpadek elektřiny
zhaslo akvárium s plovoucími rybkami
pak chtěj nechtěj
naše nevrlost dala zadoutnat
petrolejce života pod zhaslými zářivkami

Vzpomněli jsme na Viktoru a její splav
na otce na kterého zařveme
aby nechrchlal když chceme mít ticho
na matku které jsme od Vánoc nenapsali

A co bude s dětma jak to povědět ženě

Divný den

Den jak ho vyplašili hajní
co jedou vlakem bodře rozvalení
a jedí párky z ruksaku.

Jejich děti
velkýma očima se usmívají
a trousí perly podle tratě
Den jako straka slétá k zemi
krade je nikým nehlídané
louská v korunách stromů

Až se přetrhne stín měl tenkou stopku
a drobné kvítí jaký div
za rosy odvahou se čepýří
osamělému opilci se posmívá
připadá mu jak z cirku vypískaný
spráskaný pes
s tou věčnou melodií:
nedá pokoj až bude nakrmený

A mnoho podobných věcí
je k smíchu trávě až se zavlní
když stéblo stéblem polechtá
Jen ptáci
za okny škrtají tu aranžuru
když slunce zapadá
a není soucit co v nich dovádí

Setmělo se Kam modrý les
ještě před hodinou tak zřetelný
šel na vlastní pohřeb?

Láska

Pak skřítek řekl: A co ty?

Vrátit lásku!
Ne její slávu
její nejchudší břeh
první pomilování
s vůní puškvorce
zlatisté něžné stisky rukou

Nám nevítaným
co jsme se milovali
i v kupé rychlíku do Bratislavy
také ve vojtěšce
a v rozvalinách v suti paláce
bojící se manželských válečků
toužící dohledat se
vší sladkosti a trýzně

Kruhy pod očima

A nic se neděje

Zima stravuje knot hniloby
nádoby donedávna planoucí
hliněně hrnce se zaokrouhlenou vůní
jsou vyprázdněny
popelnice rmutu
čekající zdlouhavě na vír doby
na posvátný rozptyl
všeho kalu odpadu zla
pod okny katedrály

Byl jsem onehdá
k polednímu dosud malátný
zkřehlý z řidnoucích vlasů
jako zakletý kruhy
které pod očima
mi opsal nepropustný stesk
na mši u svatého Víta:

Byla neděle před Vánoci
neděle zlatá bičovaná
obžerstvím a ne už božími hody

Starý kanovník
mluvil k pískovci
který dosud sál slzy Přemysloven
krev jejich bratří
a vlhký dech Karlův

když v dosud nezastřešené katedrále
nahlížel Parlérovi
do projektu středověkého nebe

Mluvil o Josefovi (ten kanovník)
rozpatlával oprýskanými slovy
skvostné tahy štětce evangelia
a zaměňoval Josefa s Ježíšem
Říkal doslova: I zalekl se Ježíš
a přijal Marii
aby se stal pěstounem
jejího syna jenž byl Emanuel
to jest: Bůh s námi!

Nic nepomáhalo
když pak zahřímal: Vzhůru srdce!
A zimomřivé stařenky
s rheumatickými koleny
skřehotaly: Máme je u Pána
Nebylo to důstojné ani spravedlivé
když se stařec potýkal s mikrofony
aby ozvučil slovo boží

Obětina

Už není na štuk natož na mramor
I múze z gypsu došla sádra
V tvaroh tvar se jí bortí
Transfúze citu lhavá míza
Orgie pořádané nad mrtvým
Idea v básni sklerotický rozum
Na poukaz v apatyce koupený
Místenka na vlak do las pegas
Protéza pro invalidy

A tělo básně pochlórované
V hromadném hrobě bez ozdob
Drolí se pomalu a mouční
Jako jablko zvané Skleněné letní
Až jeho sladká Substance
Není než větrem nabíraný prach

* * *

Kam dojdeme co po sobě zanecháme?
Zmizí otvory natož brány a dveře
totálně neprůchodný Svět!

A zas to věčné: Kudy kam?

Tělo zkáze musíme ponechat
ale uniknem duší?

Hrabivci hrobu
hromadíme toho až přespříliš:
šatníky prádelníky mrazáky
stále jíme věčně se oblékáme
sprchujeme ze sebe denní špínu
navoníme se a nakadeříme
ať jdem prcat nebo jdem do úřadu
a vyprazdňujeme se neboť
kdo by nesl vlastní hovno až k nekonečnu?

Když pak někdy z galejí žití
dřív než zajdem se zastavíme
někde v galerii a neujde nám
že kdysi někdo tady žil jak my
a maloval světce: místo opasku
kterým se sužujeme
hlavu jim sevřel zlatou obroučkou
která je přesahuje
ne zas tolik aby nepřimkla k tělu

ne už poduška ale nadhlavník
samého nebe!

Byli tak naivní!

A jdeme
A když na to přijde
klademe kytice a věnce
u pat žulových mrtvol

* * *

Už jsme jednou zažili jaro
a blažené dny kdy jsme chodili nazí
bez žízně hladu dosud bez ženy
a nepočítali svá žebra
matka zahálka nám upředla
hebké odění fíkový list
jen co by se zakrylo ohanbí
a my jsme jí pomáhali

Nebyla to nevinnost (ta vykoupená)
spíš zbedněnost v ohradě Ráje
všecko nám až dosud říkalo pane
nepočítali jsme vteřiny
jako by nám patřila věčnost
Kam jsme přišli hradili jsme území
na nich zakládali nikdy hotové příbytky
po Otcí puzení už k tvoření
ale zatím jen zkoušející vlohly:
Byl jich bezpočet a všechny udivovaly

Bavilo nás i myslet
neboť myšlením jsme vynalézali
jak se opevnit a nenapadlo nás že jednou
z nezbytí k hradbám postavíme strážě

* * *

Kde jednou smutný
ničím si jistý
odevdá poklad krve —
za tím chci jít!

Nemusí být
ani tak krásný
smí pokulhávat
s křečovými žilami
s trombózou v noze
jenom co by se usmál:
tam jsou pohoří radosti
a zde údolí hoře:
říkat nemusíš nic!

* * *

Nebo mi pověz
když jinak to nejde
o stařenkách drcených smrti
jak v hmoždíři — kolik
je tu surových neopakovatelných ran!

Vidím jejich
tváře zmožené samotou a nocí
Přesto říkají: Dobré jitro
i svým vrahům

Naučíme se to od nich?

* * *

Zjevit se přes veškeré maškarády
aspoň nakonec jako člověk
o víc tu nejde

Jiná zjevení se tu nečekají
maškar jsou nedohledné řady
není oč stát

Může to být napohled zmařený život
ale ke konci otázka anebo slzy

A něco se stalo

Vigilie

Jiřině

A prší... Modleme se!
Odkud kam
padá déšť
tryskají slova?
Déšť šumí slova šelestí
déšť slábne slova skomírají
déšť ustal slova vypršela
nezůstalo po nich nic
rosa po dešti rosol po slovech — —

Jako když tupá noc než se rozepíše
(stíná a sténá stíná a sténá)
nás vodí od lokálu k lokálu
dávná výčepní zvětralá
bez pěny bez svatozáře —
jako když líná noc než se rozhoupá
si nás teprve načíná a ochutnává
zkouší teprv jak na to koho dřív — —

Mokřavé noci kdy chřadnu
jako hrachor zbujelý dusíkem
jiskřivé noci kdy okřívám
jako křen strouhaný na okřínu
a vzpomenu si:
ty nikdy bílé bledé narcisy
u kterých jsme poklekávali
pod ořeším ve farní zahradě

s Monsignorovou sestřičkou Janou Tichou
jejíž pleť byla stejné barvy —
anebo ty břehule odlétlé k Nilu
na které se čeká v povodí Sázavy
a které se v červnu nevracejí
i když koncem dubna už váł příznivý vítr
a ta žulová stráž provrtaná
jejich temnými hnízdy
se malomocně tlemí vykotlaná
bezzubá marná jako my —
my doufající jako by nás tady
ani na severu ani na jihu
mohla dávno po Velikonocích
vzkřísit jejich rezatá peříčka
barvy hlíny

Jsem ještě dítě nebe
(kterého nebe?)
nebo jen země žluč
je v mých vlasech ještě déšť
zachytí se
na nich tající vložka něžný sníh
nebo už si mě smrt protahuje
brázdou života napříč?
Když se ve vodě obracím
z boku na bok
jsou ještě v olšínách ty oči
lučnických kobylek a cvrčků
kachny v rákosí a převislé
trsy ostružin blednoucích
rezavějících v mokřím břehu?
Jsou ještě?
Byly někdy vůbec?

Zdá se mi to zdání všech zdání?
Že by se mi vždycky jen zdálo?

Nebyl jsem to já
a nebylas to ty
a po celou tu přesladkou dobu
v úpatí strmého života číhal
jiný temný padoušský tvor
aby tajně ze zálohy ze stínu
nám stoupal do žil
bral si nenápadně den po dni
naše maso libru po libře
a jednou přes jedinou noc
nás náhle opanoval?
Prohryzává se pracuje
k porodu jiné rasy jiného plemene
stíná sténá stíná sténá
ten pohlcující stín
který se nejspíše k nám přísál
v jícnu zrození —
Zdaleka ještě nejsme děti slunce!

Tedy pátrám a hledám
v pozapomenuté krajině
plné člověčích stop
hledám a pátrám
zda se neobjeví skrytý průvod
drahých mžitků řazených vzpomínkami
(ale co je vzpomínka co víc co všechno!)
celý ten dosud nezbásněný kraj
všelikého smrtelného jsoucna
planoucí výčitkami vypalující
na mé čelo znamení horší než Kainovo —

jako bych tajným úradkem byl odsouzený
dělat ze všech krás vdovy
a sám přežíval
nevábný bez milosti upopelený
jak se stále přehrabuji
v ohýncích oharcích v trouchnivění — —

A vykračujeme si
jako by ten úzký svraštělý život
neznal mezí
až podnapilí z náhlé svobody
se zastavíme: Kde to asi jsme?
Někde mezi —
ani vně ani uvnitř
někde
mezi černými bezy:
Kam oko padne samý plot
samá zábrana závora ohrada zámek
jedna neproniknutelná stěna
ale za ní
doupata příbytky a stavení
s námi dým jako vzpomínka
v hasnoucí větvi na to co kdy bylo —
chvíli to zebe chvíli žhne
jednou to zmokvá jednou vzplane
září to čadí jiskří hasne
ted' už už skomírá a zas ne — —
Odnikud nikam někde mezi

Ten vzlet a pád
do dna probdělých nocí
kterými jsme nadobro popsání —
těch skrojků jednoho jediného života!

Nikdo nemáme jiný
než jeden jediný
náš vlastní
ze kterého se odvíjí
truchlé přadénko lnu

Úryvek, 24. dubna 1974

Ach —!

Anastázovi Opaskovi

Ach — !

tedy povzdech
vymýcený z života
Klade do uvozovek mou báseň
v ní se mihotá!

Ach

nebýt
bych si přál
v básni přežít
nehýbat se jen tkvít
do tmy zírat a vidět
co čeří hladinu měsíce
noci halucinovaný třpyt!

Ach

být
pro jednu absolutně být
nebýt hrobař radostných chvil
stavitel neobyvatelných ložnic
být od rána do noci být všude
být kdekdo s kýmkoli být
zastavit se zaposlouchávat
obracet se po hlase tisknout mávat
hovořit u vytržení zběsile do úsvitu
milovat se v opuce u rozvalené zdi

pod Velkým vozem jemuž v Římě říkají
Ursa maior
zapomenout na zlo když zapomínám pro zlo
udělat samozřejmé věci
ach jiné
jiné
dobré věci!

Zapomínám vylézt na střechu mého domu
zapomínám že je Zelený čtvrtek
zapomínám pustit holuby z klece
napsat kmotříčkovi v Bavorsku
přinést matce Šumavské víno
Filipovi frkačku z pouti
psát do Paříže
zajít na otcův hrob — —
A stále zapomínám
zapsat si verše poznamenat sen
jako bych zapomínal
že všechno padá nepodchyceno!

Ach
co všechno —!
když jedinými průvodci
jsou vytrvale žal a zlo
zhoubné furunkly tkáně lásky
věčný krvetok skrápějící
žulové piedestaly velké doby
se kterých mírně rozkročení
džugašviliové neznající závrať
padají na dno propasti kde tlejí

ídeje v hnoji humusu
a všeliké mrvy...

17. září 1975

Poesie

Janu Hladíkovi

A liboval jsem si
v neřesti básní hřešících
na viditelnost světa
Dante mi připadal jako mnohomluvka
s očima upřenýma
vždy vidící a slídící
po kořisti lidského těla
rozepnutého k Věčnosti
a těžící už z tíhy života
perspektivu Mantegnova zbitého Krista
který dozajista co nevidět
vyzývavostí chodidel vstane z mrtvých

A miloval jsem
šerosvit věcí sotva zřetelných
slova která se rozpíjela
On mi připadal jako kovář z jihu
tavící věty v sicilském ohni
ukované na míru pomyslnému oři
Ach! — příliš důkladný
a přesto neopisující membrány Pekla
ani bezbřehost Ráje

Bojíme se Světa s bezpočtem jeho věcí
bojíme se pojmenovat ty věci
a vidouce propast od člověka k člověku
uchylujeme se k různým projektům k utopii

jak bednář k obruči
která pokrouceným prkénkům
má dodat zdání soudržnosti —
a nebude to kád' ani sud!

A vidouce propast od člověka k Bohu
přemost'ujeme ji lávkami poesie
šalebné děvky jež má nahradit
akt stvoření
živého jádra z neživoucí hmoty
povýšit pokleslého člověka
nadlehčit příliš těžký svět
vykropit jámu pro nebožtíka

1977

* * *

Co se nechce napřimit
to se ohýbá
v kovárně doby:
jenže není kovářů
jen kovaříků

Zlé sny se mi o tom zdají
z nich mě budí
cizí prsty sahající
po cizích hrdlech

Když pak zprůsvitní
jitro chladnoucí pecí života
pod píšťalkou nového mistra
modlím se s kameny
o skývu žvanec živobytí
když jiný cpe do popelnic
stehna krůt pecny nadbytku:
ta nenažranost!

Jenom Bruncvík
to dosud hlídá
Marino Cvetajevo!

Vánoce 1977

Vánoce 77

Kalné stoky růžových jiter
s dozvuky andělských citer
s hasnoucími hvězdami
na šachovnici bez Dámy
svědkové zprznění a hany:
Vánoce bez Marie Panny!

Vánoce bez oslíka
který už jen v cirkuse hýká
bez chlěva bez jesliček
v marnosti elektrických svíček
kdy nás rozechví kdy nás jímá
jen náhle procitnuvší zima!

Jak pytlák který na Hod Boží
polední srnku v lese složí
v tom lese odsouzeném k zániku
kde není orel ani liška:
Vánoce bez Ježíška!

* * *

Řeknou mi: tumáš kolečko a shrab
podzimní listí! Pokorou opásaný
(je ve mně křesťan nebo srab
či abych zadobře byl s Pány?)
už hrabu — křiknou: A to není všeco!
Tu basu piv dej na kolečko
a přebereš ty lahve — většina
je od koňaků nebo od vína
I odděluju pracně zpod stolu
nevratné lahve lahve na zálohu
Je po svátcích Panstvo se veselilo
pojídalo domácí klobásy a pilo
ted' je třeba honem zahladit stopy
z opic opět udělat lidoopy

Kampa

Ještě včera v noci
mi úzkost čechrala mozek
z jeho peripetií
tryskala slova hojné obrazy
bez námahy i bez souvislosti
Celé věty i jen útržky vět
celá slova a jen slabiky slov

Chtělo se mi stonat
snil jsem o horečce
(abych nemusel znovu ke Karlovu mostu
mezi kameníky)
o stromu se mi zdálo jehož kmenem
jsem divoce šplhal až ke koruně
ruce zarostlé v jeho větvích

Asi mi to připomnělo
kamaráda Petra Vosáhla
jak mě vyfotil kdysi ve Studánce:
zapomenul posunout snímek ve fotoaparátu
a byla z toho dvojexpozice:
já v koruně dubu!

19. ledna 1978

19. 1. 1978

Vetřít se do babího lůna
kde není vzniku
jako kuna
do holubníku
vyvolat rozruch
a čekat až to pomine:
ó Lenine ó Staline
pusťte nás na vzduch!

Kvetoucí jíva nad studnou
je jaro
dnes velkolebí zasednou
na hoře Kilimandžáro
aby rozhodli o mém osudu
zavlyly dveře od chléva
je obleva
nebudu při tom nebudu!

Holubi o které se nestarám
zvoní mi budíček
a zdaleka ne k lásky hrám
jsem jak na klíček
kterým otáčejí dějiny
usínám balancuju budím se
na ochozu na hraně na římse:
jsem jiný!

A je tu jíní stříbrokaz
ramenných jedlí

je to vzkaz
abychom zasedli a snědli
Ježíška s Marií? A Josefa?
Ten panic ten netrefa
který je pěstoun ne otec
a přece truhlář
ne žhář
který podpálí kotec!

* * *

Shořel jsem
sněžte si mě
nejsem sen
nesu símě
Dodoutnávám
Uhasí mě?
Teplo dávám
hořím v zimě
Kvetu potmě
bez kořenů
podetnou mě
stále ženu

Hodili mě do bažiny
zalili petroleji
bez vůle bez vlastní viny
raším pučím nesetleji

19. ledna 1978

* * *

Stanul jsem zjihlý na ledové kře
pojednou jsem uslyšel bouřit tóny
brunátnější barvy nejtřeskutější svět
a při ohlédnutí
je to skvrna po lásce která pouští
když nezadržíme dech

26. července 1978

Záznam

Jsou dosud jména
není věci
jsou dosud věci
není pojmenování
a obojí platí

Jako sladce užitý čas
se dosud nachyluje léto
k hořknoucímu podzimu
a velká hmota padá pozvolna
když hvozdy prázdná po poledni
bloudím v prosychajícím vřesu
Nic nepocit'uji nic nepozoruji
ničím neuštknutý
(ačkoli by tu měl být had)
ničím neobtěžkaný
(ačkoli je tu plno hmoty)
přesto divně posedlý ach ano:
Démon migrény!

Nadarmo jsem se rozptyloval
obdivoval empírová kamna v márnici
navlékl si z rozmaru koňský postroj
lámal si hlavu kam bych přesadil
Chamaecyparis pisifera filifera aurea
nejspíš abych zesměšnil český úhor

Potolikrát upadnout
vstát znovu

tolikrát se postavit
znovu padnout
a obojí platí

Co se zjeví když dýchnu do popele?
Kdysi málem před dvaceti lety
jsem si cestou do Brna četl Heideggera
po příjezdu místo v ústrety přátelům
jsem spěchal do čekárny: tak neschůdné
bylo pro mne Náměstí svobody

29. srpna 1978

VI
LITURGIE
ČASU

I

Báseň je obraz zcizený sám sebou:
Hle dávné kouzlo prosincové okno
Ledový herbář zmrzlá květnice
Pomalů taje rychle odkvétá
Když mlsné děti dodýchnou až tam

Železný svět: I ryby dělál kovář
v rezaté vodě chrasti ploutvemi
Zatímco pozoun křísí mrtvé včely
Chystá se svatba táhnou družičky
Vznáší se trubec vyvolený ženich

Květnové chleby zadělané z otrub
Vrbové proutí z píšťal sirotků
Zahořel šípek z nebe kape vosk
Pec dodoutnává jenom starci vidí
Jak z jejich pecnu ukrajuje Čas

Báseň je tělo láskou skloubené:
Má hlíno tmel se pro div jsoucí živý
Ať nejsem bláto pod kopyty Pána
V průtržích času kdo je rozmáčen
Je hnůj a socha včerejší v něm kydá

II

Každý žhář k svému požáru se vrací
Jak úhoř k moři: Zas má kohouta
Na nahém těle hřeje ho a nosí

Až hrdlem větru ohněm posedlý
Ho znovu pošle na zmizelé střechy

Můj slavný soude prosím o milost:
Zahořet ještě jako fagule
Či aspoň doutnat v trouchni vzpomínek
Pod duchnou vzduchu naposled se skrčit
K jehnědím skokům do přesliček dnů

III

Noc procitla: Jak nadýchne se
Řeky překonávají tíži zemskou
K nebi se kroutí spirálami par
Čenichem temnot mlžnou akvatintou
Vyznačí hebce kontury všech věcí
Vyzáblý habr pod jinoším listem
Schovává banán z jižní zahrady
Kocábka v moři vrhne lačný stín
Až spolkně Jonášovu velrybu

Tma vlhce laská potem šerení
Kornatá lada ztrouchnivělý kmen
Balvanům bludným nechá spočinout
A pamatuje na své miláčky
S myrrhou a s kadidlem je obchází
Své černé bezy hlohy jasmíny
A jabloňovým štěpům rozmlouvá
Úprky k nebi: Trpělivě učí
Panické kmeny slastem koruny
Jež vládne květem nespěchá a rodí
Své insignie říšská jablka

Tak v jejím pozdrvu věky zčernalém
Všecka ta hrubá tělesnost a krev
Div zázrakem se neproměňuje
V plamenný chochol opojivý mošt

IV

Jak skrytá nálož vybuchují
Voskem svítání zalité lahve jitra
Perlivé víno v šeru zkvašené
Až otlučené oprýskané nebe
Tesklivě vrže ve veřejích tmy
Od věků křehce zavěšené
Na zlatých nitích rozednívání

Pablesky světla lačné pijavice
Žíznivě sají z morku noci
Rozbřesklé slunce překřičelo
Flétnový měsíc pianino hvězd
Zářivý činel bání nebeskou
Zvučí jak perlík boží kovárny
Vesmírný koráb v moři blankytu
V jásavém světle ponořený kýl

V

Poledne klade neprostupnou dlaň
Na ústa ozvěň Nedovolá se
Ves do vsi sousední a řeka břehu
Kostřičky ptáka oněmnělý les
Zbloudilá zmije mokvá v sítinách
Zbavena tuku korná černozem

Rozkoší zemdlel v koši osikovém
Malátný Zefýr přikryt vějířem
Vznáší se louka s pasačkami koz
Oblaka líně spočinula
Na tupých hrotech neskutečných skal

VI

Ve vlaku hajný bodře rozvalený
Sám poobědvá párky z ruksaku
A jeho děti nenajedené
Velkýma očima se usmívají
Pokradmu trousí perly podle tratě
Den jako straka slézá závory
Hradla a budky strážné semaforey
Posbírání perly Mamon jediný

VII

Z podzimní trávy zvedám se jak ocún
Tak oznobený že by každý Svatý
Mě oděl kusem vyrudlého pláště
Duch sebezpytný nesoucitný
Do boku bodá jataganem ostruh
Koření lásky krásné obrazy
V hmoždíři pochyb na prach roztlouká:
Od všeho vržen do veliké dálky
Jen myšlenkami smím se dotýkat
Andělů jasných kteří při pádu
Jsou stehny v nebi hlavou na zemi

VIII

Stín popolední který visí v olších
Na tenké stopce jako orchidej
Opilec vůní ztrácí rovnováhu
Až spadne na zem do oázy kvítí
Metlice jihne hned se zavlní
Jak stará panna stéblem lechtaná
Z povzdálí z ticha spod oblak
Tak střelhbité že nevrhají stín
Se tomu smějí šipky vlaštovčí:
Zdá se že v letu nebrání jim vzduch
A není starost co v nich dovádí

IX

Jako když dítě kápne na piják:
V tu ránu slepcům soumrak na oknech
Maluje tesknou oranžúru bible
Podříml osud houstnou náhody
A v srdci které nepřemýšlelo
To náhle hrkne jako v hodinách
Po všem se sápe nic mu není dost
I kdyby mělo jako tatrman
Kutálet sudy chrastit rolničkou

X

Marnivý Čase! Vždycky z nejhezčích
Vždy nový svěží jinoch metuzalém
Ahasver faustus donchuán
Jenž pálí mosty zametá jak liška

Otisky sladkých rukou stopy noh
Z včerejších koturnů mě vyzouváš
Ze škrpálů které jsem protančil
Ve veteš měníš věčné obrazy
Abych v jiných vteřinu žil —

(Stopy v mracích které unáší vítr)

Jako august v kupoli tvého cirku
Nastavuji tvář paprsku světla
Aby někdo v dálce moh číst
Neboť pořád jsou odněkud ke mně upřené
oči

(Stopy v rose rozdupané jitřními jeleny)

XI

Tak je psu když ho pán doma zamkne
Ve světnici kde každá věc
Šílenou vůní připomíná pána
A sám se prochází pod širým nebem
Jen obojkem se připomíná psu

(Stopy v listí jež se převrací z líce na rub)

XII

Taky ten který ví se zapomíná
I kdyby sčítal po minutách dny
Pomine Chvíli kterou nehlídal:
Potkala mě: Jsem Dítě Věčnosti! A pomrkává
Dělej co umíš ale pospěš si!

Jablko chutná život ze své stopky
Nic není věčné všechno uplyne
Všeho je do času a všechno žije
K věčnosti prchá to co pomíjí

Nestačil jsem jí byla dlouhá
Nejdelší Chvilé mého života
I ptal jsem se jí: Odkud kam?

Odpovídala mi:

Dlouho jsi doprázdna střílel
Promeškal skřivany jarní
Minul se s labutí léta
Až pozdní podzim ti poslal
Poslední toulavou kachnu

Namítám: Hledal jsem Slovo!

Odnikud nikam tě vodí
Nedá se nahmatat prsty
Nevoní nezní a očím
Nesklene duhový most
Slovo se vyslovit nedá
Odpověď' nečekej žádnou
Máš slovo měj si máš nic

XIII

Jsme ve smutku jak ostří ve střence
Snad aby se nás nikdo nechápal
Jsme sazenice pro budoucí div?
Anebo se máme zvolna usmažit
V něčí snaživé přízni vroucí lásce?

Najednou není tu s kým promluvit
Ke komu mluvit: Od té Chvilě
Rorýsi letí proti vlastním hnízdům
Aby je roznegli a samaritáni
Raněným tajmo rozvazují rány
V oprátce visí zoufalcovo Ach
Psi po setmění pokousali své pány
Hvězdy se rozpadají v hvězdárnách

XIV

Uprostřed noci přistihne nás Čas
V příbytcích draze budovaných
Když sepisujem mrtvý inventář
Pod schody sténá zedník alkoholik
V parketách vrže pokácený buk
Pod prahem hnije zašlápnutý had
A v každé stěně uhynulý kůň
Pod dlažbou hroby chudobek
Napodobené krby a pradávny strop
Byt bez bytí a prázdný plných chyb
Rak ani ryba ani trilobit
Umělá hmota z lisovaných ploutví

XV

A pojednou se máme rozloučit
S tím vším s tím ště — ničím!
S kým Panebože s kým? Kam dřív
Otočit hlavu? Soused pod paží
Si nese urnu na svou násadu
Ten sklapne diář ten se lituje

Jen dítě které vzbudí smích
Se dívá do let budoucích
A nikdo nepomyslí že je Čas
A nepomyslí na Zdrávas
Kdy Vlasatice kometa
Už lidské stopy zametá
A jenom vánek okusí
Jak voněly ty krokusy

XVI

Podzimem zkřehlý dýchám do svých slov
Pověz mi Chvíle: Kdo je oslaví?
Ty dítě Času!

Jako když se zasní
A netuší že uvízla v mé básni
Šeptá jak z vrbového proutí:
Jsem tvoje lhůta tvoje růže z pouťi

Jednou se probudit a dovtípit se:
Svou starou vestu vidět naruby
A rosničku co jako stopař šplhá
Zas po žebříčku Boží pohody
Tvůj regenschori moudrý podivín
By na pedálech u varhan
Zas doprovázel sopránový děj
Až opeřené holoubě by vzlétlo
Z holubníku jak z archy Noemovy
Tvůj starý Vořech z prašiviny
má hermelín a znovu vábí feny
Nebude kdo by se posmíval mé vášni
Jeho výsměch se neslyší

Padne pod stůl jako vybledlé karty
Tato hra omrzí a psychiatři
Proklepou nemoc vyhotoví bič
Pro kleslou duši: Posedlí
Se poženeme jako divá zvěř
Před námi v dálce nedostižný chrt
Až nás moře vyplaví na pryčnu z písku
Jak rozložený rosol nebo sliz

XVII

Má matka usne: V milosrdném snu
Můj otec náhle zvedne se jak prut
Z příkopu tmy se vyřítí jak srnec
Nazdařbůh střemhlav oko nebo zub
Bez ostruh plaše bez pobízení
Jak k cíli klusá ušlechtilý kůň
Siví holubi jeho spánků poletí napřed
Aby se zametlo a hnízda jiříček
Osleplá starobou a pavoučím
Se otevřela jarním náletům

Brslen si bere klenot rodový
Rybíze sáhnou pro své granáty
Zvetšela kredenc jako o veselce
Z hmoždíře vystřeluje prach
Plot ve špalíru stojí čestnou stráž
Družička střemcha sype z košíku
Bez v bílé komži pyšný ministrant
Zamává kadidlem: Jde Monsignor!
I pahýl hrušky zasažené bleskem
V kopřivách loudí: Uvidí mě Pán?
Včely jsou bez sebe: Jde hospodář!

Zbrkle se vyrojí Tu přehlídku
Předvedly mockrát ale na oslavu
ted' letí znovu už zvedají Matku — —

XVIII

Čase můj purkrabí a starosto
Tisíce věcí nejsem s to
Má lhůto směnko dlužní úpise
Ať má cesta jde se mnou
Je se mnou zdravá se mnou nemocná
Ať krok co krok jak přemyslovský kůň
Nese mou tíhu se mnou brunátná
Nit Ariadny šňůra perlová
Ne pouhý plevel který vytrháš
Ať jde z mých boků k očím sklopená
Dolem se vine v pahorku se vlní
A jako jinoch neví co je závrat'
A jako stařec k hrobu nachýlený
Div nepřepadne ještě mrká k nebi

XIX

Ty který vidíš Počátek i Konec
Dochvilný kate spáso loudavá
Rozkoši světa věčný kostlivče
Vějičko vášní metlo odplaty
Studnice pravdy věži přeludů
Čase můj sudí Pane vašnosto
Pohlaváre mých dnů a přísný vládce!

Jsi moje urna a mé těžítko
Kosmas všech bájí prorok archeolog
Kolumbus pevnin Hamlet ostrovů
Dromedár pouští brána krchovů
Šéflékař hňupů felčar pobudů
Figaro žertu Almagara ctnosti
Astronaut pýchy termit velmocí
Geolog žalu horník budoucnosti

Ty který všecko všudy znáš
Tu zemi ptačí jak se otáčí
V jednom začarovaném kruhu
(Nihil novum sub sole!)

Nechceš znát petry kteří zapírali
Kdo nevyznal se toho nechceš znát
Hrdelním trestem stíháš plagiát
Milenec podob vraždíš nápodobu
Co bylo-nebylo a není vskutku
Nejen prkna co znamenají Svět
A náповědě dala směšnou budku:
Jevišťe Časem podminované
Kejklíře slova smetáš salvou smíchu

Torso, přelom 70. a 80. let

VII

Epika I

Sestře

A dřív než se setmí
dokud nemusím nad závějí
svítit petrolejkou či zažehnout svíci
(jak se tomu říkalo když básnili
z milosti Vídně v Čechách Lumírovci)
než mi omotá hlavu
ohlávka únavy a údy sváží
postraňky nehybnosti:

Ještě něco povědět o jedné smrti
zjevivší se v dýmání lokomotivy
oblíbené symfonii Antonína Dvořáka
který bez propustky na peron
se kořil okřídleným soukolím
stejným jaká na služební čepici
nosil můj otec: Bohužel
to nezabránilo jeho rychlému konci

Stalo se to v padesátém devátém
na cestě z Čerčan: Kvetly jabloně
z velocipedu ho srazil kluk na motocyklu

Starý četník sloužící ještě za protektorátu
varující před štárami gestapa
řekl mamince: Nedělejte s tím nic
hoch má strýce na OV KSČ v Benešově

a manžela vám to nevrátí —
Co si na něm vezmete?

Nevzali jsme si nic
jenom matce to nadosmrti zlomilo srdce
A zatímco jsme truchlili
má čínorodá astmatická sestra
seprala v škopku zkrvavené hadry
jak došly z nemocniční márnice
Potom špínu smíchanou
s otcovou krví nesla na hnůj
Přistihl jsem ji při tom a řekl jí:
Sluší se to v zemi Karla Jaromíra Erbena?
Hrubě jsem jí škopek vzal z rukou
a vylil TO pod jabloní

Za stodolou ve stráni nad kterou
ON popoháněl ta okřídlená kola
proč to neříci: Ajznboňák a topič
v nejhorších letech za Hitlera
tam z lokomotivy shazoval kusy uhlí
(které porozkrádali jiní než se vrátil)
jenom aby nemrzly děti
a když nebyl široko daleko mlýn
jezdil po Sázavě s ruksakem žita
abychom nehladověli
(při jeho cestách byly prohlídky
a zrní se slehlo jak se klepal)
Nakonec si obilí šrotoval sám
v něčem co vypadalo jak keltský oltář
Z mračské žuly ho vytesal
jeho otec Alois můj dědeček
když Ferdinand d'Este na Konopišti

zakládal velkolepý park
a střílel kachny

Drahá sestro: Ani na chvíli
ani nikdy později ani teď
ti nemám za zlé cos chtěla učinit!
Šaty člověka po něm špínu a krev
spravedlivý Bůh svěřuje čistým duším

24. dubna 1980

Epika II

Tetě Anně

Už se schylovalo k jejímu konci
viděl jsem to na jejich rukou koncem léta
dozrával oves byly bouřky
její kočka na půdě poschovávala tři koťata
aby je neutopila

Ruce měla složené na peřině sotva dýchala
snad náhlá slabost nebo chřipka
něco od srdce a náhlé vynechání
zajetému způsobu života

Tatínek byl kovář říkali jí
Anička kovářoj — kovadlina
bušila už při jejím narození
otec za chudoby jí vykoval boty z plechu
se zkrvavenýma patama v nich chodila
kilometry do nejbližší školy
i ve vánici mladšího bratra nesla na zádech

To co jinde už dávno kvete
tady opatrně v mrazové kotlině
teprv na nejistý úrok vypůjčí
bledému nebi dva tři lístky
a teprv po velikém smlouvání
snad jeden kvítek: Jak tu mohla zrát?

Přece ano
za mužem do Všesulova do cihelny
nosila jediného chlapce
zas na ramenou spolu s obědem
a šlapala tam cihlářskou hlínu
Tak si zvykla na jeho rostoucí tíhu
až jí připadal jako nejlehčí
ze všeho co doposud nesla
v tomto slzavém údolí:
Výrostek radost zdárný odmladek
už živořícího keře
(jediná sestra — snad to bylo v rodě —
odešla za Císaře Pána do Rakous
a provdala se — jak jinak — taky za kováře
blízko Lince: Jako mladík
jsem se tam šel poklonit
k hrobu milovaného skladatele)

V roce čtyřicátém sedmém
vymodlený jediný syn tety Anny
z Prahy od závěrečných zkoušek na průmyslovce
se vracel motorákem domů: Čekala ho
s upečeným kuřetem s karásky na plotně
a s pýchou s jakou pokorné matky
opečovávají nadějný plod svého života

Ale u Rakovníka někdo nepřehodil výhybku
jejího snu a skutečnosti
bylo osm mrtvých Její muž
tam v noci dojel na motorce ukázali mu ho

Bylo tomu už třicet let
nad postelí jí visel obraz syna a budoucí nevěsty:

Už se taky dávno provdala
ale dosud se usmívala plaše a tajupně
z té zdi kterou stařenka pomalovávala
svými představami: Jen že štětkou obtáhla
skříň postel kredenc a obrázky
a u stropu štětcem naznačila
diletantsky v hnědi anebo v zeleni
nezbytnou linku oddělující
vetvý strop od podlahy zármutku

Muž se časem oběsil ve stodole

Stále nasazovala na kuřata
sela mák a macešky synovi na hrob
a říkala mi když jsem sám na tom nebyl nejlíp:
Pane Topol uprzněte se na to

Dnes ráno (už to bude dva roky!)
jsem šel kolem její zahrádky
dosud jen zpola přehrabané
novými vlastníky a chalupáři
prosil jsem Boha aby Básně
(neboť zrovna rozpuklo jaro)
jako ty sněženky a bledule
Galanthus nivalis a Leucoium vernum
do mého života se vracely
popaměti kvetoucí její rukou

Krakovec, 1980

Epika III

Takže je ve mně básník?
Ta představa mě nevzruší

A pokud jde o zvířata:
My pro jablko poznání odsouzení
střídavě k pýše rozumu a depresím
postupně vytlačujem ze světa
co nemá vemeno a nenosí
vejce: Homo sapiens!
Ani ve spánku nepřestáváme myslet
kudy na to jak to obejít jak získat!

Můj kocour Můra tady od rána spí
něžně rozvalený jsou tři odpoledne
už pochytal pár myší unavil se
oddaně mi je položil na práh
(co na tom že jsem o ně klopýtl
a málem se poblil)

Co na tom zvíře odpočívá
zatímco my snujeme plány
na přístavby rodinných domků
na další ovládání světa
stůj to co stůj

Kocour vymaněný z přírody
ochočený a krocený lidskou rukou
čeká na pohlazení jako na naplnění života
chytrý dravec který to přežil

šťastná šelma která se dovtípila
že tu křovák aspiruje na pána světa
přesto bytost stvořená
byť jen palcem věčného Boha

Krakovec, 1980

VIII

Svítání

Zesnulé ticho lednového dne
Nevidím dosud tuším svítání
tak mdlé a chabé a tak malátné
že nepřekročí krtinu dno brázdy

Kam se poděli ptáci?
Jenom straka ošálená bloudí od stromu
k stromu
na jehnědách ji zlákaly zmrzlé slzy

1980

Koncentrák

Jestli kdy kdo když prchal
ne jako lupič z prázdné banky
či jako vrah z tratoliště činu
si řekl: Pomalu ne tak zbrkle!
Jen prchal — ne už rozum
instinkt sebezáchovy pud spásy!

Já ho nemám: prodlévám ohlízím se
ještě polaskat tu chvíli
tu chvíli kdy se šílí
v návalu nebojácnosti

Stále se to opakuje: jsme v ráji
u stromu pokušení
v zahradě divů u kořenu zla

Mohli bychom se ze všeho jen těšit
lenošit obdivovat div
jakým petrklíč odemyká stvoření jara
jak račí klepeto je zázračně
stvořeno k uchopení

To všechno jsme napodobili
i v oceli a v umělé hmotě
ale nepamatujeme
si samého Boha

21. ledna 1980

Cesta zimou

Není koroptve abych se za ní neohlédl
není stromu abych se u něho nezastavil
v půli obluzeného zimního dne
kdy široším krajem jdu sám
až u jediného okna nerozkvetlého mrazem
(dávno opuštěná márnice)
pomyslím na to co přese všecko mám rád

Není jediného rána abych
nevzpomenul na loňské kapradí
kdy jsem bloudil
s myšlenkou na sebevraždu
mezi dvěma potoky a jedno mi bylo
kam který teče kudy kam
Lhostejnost ke všemu
a přece úzkost: přežiju to?

Až potkám vrbu podemletou
už nakloněnou k hladině zmaru:
co ji nutí se udržet v břehu?

19. ledna 1980

Uvidět tělo

Chtěli bysme mít jak plurálem majestatis
řikal císař
děvečky co se podkasaly při senoseči
mít mít paniců pluky odvedených rovnou
od pluhu
od opratí jankovitých koní kteří rukují
za doprovodu Josefa Haydna otce zdravé
hudby

Nic z toho březem padá sněh
žádné Svěcení jara
v putyce sešlí pivní starci
já s nimi povečeřel
v bedrech ještě hřeb včerejší dřiny
abych potom vyšlapal
svou cestu k noci

A stýskám si?

Ostatně ve století nedozírných možností
už ukazovali davu básníka v kleci
jak málem zvíře které nepřezije
rok třikrát nula
a taky jsem slyšel o stařence
dělala šatnářku v leningradském divadle
a ukazovala: Takhle v loktech
jsem držela svoje děti
a zemřely hladem nebylo co žrát!

Neboť po utopistech politici
holiči jatí ctižádostí
znovu přistřihnout bradu lidstva
zas dělí na atomy zášti
nedílné tělo: Dílo lásky

A tak jsem uviděl to tělo
už skoro padlé nebo padající
v putyce mezi sešlými
už starci nebo jejich adepty
přikované k rozvrzané hospodské židli
Pak se zvedlo a razilo si
cestu ke dveřím provázeno
přes nepokrytý odpor utajeným podivem
námět k pomníku i k pranýři

Všecko zsedlo a všichni se odmlčeli

Zavidov, 1980

Vzkříšení

Krásní trilobiti skrytí v kamení
jak vám závidím!
A načechraným hladinám řek
(jsme u Berounky)
s umrlci na dně s oblázky
valenými od věků k věkům
a jen za sucha či v povodni
uvízlých v břehu!

Zda má cenu
drát se zdola nahoru
od mrtvých mezi živé
z včerejška k dnešku
když se není čím chlubit
jsme jen pštrosi
s hlavami v písku
když nám nerozbuší srdce
úder vlaštovky která látá
a vyspravuje kdyby loňské
už letité a přece hnízdo!

Pak si vzpomenout na Apollony
delfskou věštírnu bohy ve skalách nymfy v trávě
na to všechno
co nás živilo divými představami
o živém neutuchajícím světě
jehož zřídlo jsme možná obcházeli
ale netušili kde je!

Vše z toho co tu zanechali
ti před námi: svět odvíjený
z naděje Ariadnina klubka
naveskrz utajený
neznající dosud naše míry a váhy
vzpírající se paklíči pacholků vědy
jejich prstů dobrých tak leda na zatlačení
našich očí —

        uviděl jsem
pradávný neuvěřitelný život
jehož mluvčím je Homér
a Vykupitelem Kristus

Krakovec, Velikonoce 1980

Padesát

Hodiny touhy s vteřinami tlení
pod paravánem věčnosti
kdy tělo roní mízou oka
déšť bytí — popláčeme si
nad vším co mohlo být jinak!

Ale byli bychom opravdu šťastni
v cizí náruči vedlejší zemi
kde momentálně se daří
i subtropickým rostlinám
a nejen svízeli a rmenu?
Být jinde než v Čechách
po kořeny v jílu z nějž roste
chmel každodennosti?

Dosud cítíme to vsazení
Boží rukou která přitlačila
nás k tomuto místu
s virózou konce s bakterií vzniku
když nepokojná hlava hledá ospravedlnění
takového už napůl života a napůl smrti

21. dubna 1980

O depresi

Od rána do mne není nic
Co se pokouší mě vystrnadit
z vlčího lánu ze záhumenky
svízelně obdělané nadějí?

Probudil jsem se a viděl polární den
zahradou prošly boty cizoty
nevěstky bílé jak ten padlý sníh
rabovaly v záhonu
neřestně osedlaly kvetoucí řebčík
a popotahovaly petrklíč
Poupata z kterých ještě včera
se četlo jaro
ted' zkřehlé otevřené pěstičky
bez blizny divu Mrtví ptáci

Ujel jsem s tím do okresního města
přisedl si ke mně mladík ukazoval
na rukou jizvy od jezevce
noroval ho před týdnem opakoval:

Zajímá mě jenom myslivost a ženský
Pojď do vinárny vypijeme každé půl flašky
tam bejvají ženský tady je hovno
Nakonec mě neshledal hodného
k tomu rozpoložení myslí
odešel sám s pěnou na chlípném rtu

Je svatého Vojtěcha stále sněží
ovečky z Arktidy se přišly pást
na naše luhy

23. dubna 1980

O naději (I)

Jenom to nepojmenovat
ale blížít se tomu přiblížit to
Neřící úzkost: zahlcují
nás taková slova jsou to studny
do kterých padá kdo se naklonil
jsou to podnože na kterých se neujímají
rouby jiných pochopitelných slov

Neboť úzkost
je k neuchopení je k nepochopení
patří do glosáře psychiatrických klinik
jako jasné popsání temných stavů
podobných neprůhlednému tunelu
v kterém zastavil vlak
(to je diagnóza ne už Diogenova sudu)

Jenom to nepojmenovat
radši to obejít a opsat
vylíčit tu spasenou zahradu
ozřejmit ten zkurvený sad
ne nepodobný mnoha hřbitovům
až po ty vyholené kosterní větve
a plevelné houby v kmenech hniloby

A nezříkat se naděje že to všechno
tady už bylo bylo a bude
tady bylo bude a je

Lépe o ní nemluvit (o naději)
ale blížít se k ní a přibližovat ji
i bližnímu svému třebaže jsme ji uviděli
jen jednou jenom na okamžik
a jen jako přízrak fatu morganu
lepšího světa který tady už byl
byl a zas bude
byl bude a je

24. dubna 1980

O naději (II)

Tak neuvěřitelně pomalý tak vleklý
ani-už-ne-pohyb
(ale tertium non datur)
bud' to vydržím nebo na to zařvu

Tak mě rvát z lůna života
holýma rukama tak bez slitování
(krista boha krista boha!)
ze statků ducha z usedlosti duše

Není naděje v tom dělat si naději
je jen naděje — je-li jaká —
obsažená jako prvek v pralátce života
s občasnými shluky molekul
skrytá pouze latentně přítomná
sotva uchopitelná

I když se to nezdá kdo ví
zda nejsme z ní živi

* * *

Myšlenka zvedlá v parapetu snu
radost unášená na voru spánku
a to vše darováno kopytům dne
kdy se svěšenou hlavou koniklec
už neochutná amnestii slunce

3. května 1980

Abeceda

Zdeňku Urbánkovi

Po létech je příznivé léto
které trvá až do podzimu
jenom zprůsvitnělo a zlátne
jako tolar od jara zavěšený
na dívčím hrdle
dosud září
ještě říjnem
vrhá srpnové blesky

To je teprve abeceda
prvních písmen oslovujících přítele
z azbuky roků kdy se mlčelo!

Čím se vyznačujeme když neznameníme
v osadách českých zhola nic —
bodláčí bídáci ten plevel
tak otravný! My trvalí my trávy
na kterých se popasou všední dny
než nenadálá neděle je skropí rosou!

My ptačí budky neobydlené
nadobro zmizelými ptáky
psí boudy po vyhnaných psech
svinstvem zanesené chrliče
dávného gotického deště
a dodnes dosud neposbíraná
senoseč přemyslovských ženců

A přece

tu nejsme němí rozvazuje nám
snad ještě keltské nebo kdovíjaké
praněco jazyk v přiškrceném hrdle
Chudobná slotá máme posud slova
svlečená z kůže přetvářky
úrodná slova šlechtěná
sadaři generací
nezcizitelná a nepřivlastnitelná
jak bílá okruží
kterými se vyznačujeme ač nic neznameníme
divní alchymisti písmen vyobcovaní
za důmyslné a přesto nesmyslné
ne už kyklopské ale ostnaté hradby!

Máme doposud slovo bílý límeček
obdivuhodnou relikvii rodů
a potulujeme se kolem sadařských bud
kde se debatuje o moru včel
a nedbá na královny

5. října 1980

Loučení se synem

Okno po ránu otevírám
všude jenom zdánlivé ticho
nic nikde nahlas jenom šelesty
rousání myši ptačí pípnutí
a vytrvalé svištění kosy

To v stříbrném vrboví se v ohybu cesty
mihl můj plavovlasý syn
nadlouho naposledy

Tolik loučení tak pomalých!
Všichni balancují na ostří břitvy
zdlouhavě bolestivě
když předtím vpadli do našeho života
úderem hromu

10. července 1981

Několikátá

Panu Kostohryzovi

Proutí se ohne my se lámem
a jak to je dál?

Už sebe sama podezřívám
že veršuju jen pro útěchu
snáším došky (ber kde ber)
na vetchou střechu

Ale kdybych neviděl kolem sebe
tolik jiných a samozřejmých
co dělají totéž!

Žít jen z trošky
přesto si vybudovat dům
od věčně plesnivého sklepa
po věčně povětrné došky —
chce to sebezapření chce to víru
chce to zbejčilost anebo um?

Co to vlastně je být na vrcholu
nebo se octnout v svrchované tísní?

Jsou žebroty po kterých bych nešel
ani jako slepec o holi
chátral bych a sešel
(to už nebolí)

Kdybych neviděl kolem sebe
tolik jiných kteří bez úplaty
a bez vyhlídek na vděčnost
neskuhrají na svět že zebe
bez ohledu na riziko možné zisky a ztráty
přece jen upevňují ctnost — —

Prosinec 1982

Cestou

Mír mne překvapil po dnech boje
udolal mne div ne hnilobný klid
spoutala nepohyblivost:
Jako by se hlava odnaučila myslet
oči se pozapomněly dívat
a mé smysly nedovedly už lovit
nikde v ničem nevy pátraly kořist
Nic nepomáhalo ani vůle náhončí žití
jako by samospasitelný byl už jenom pohybu
odněkud někam a stejně nesmyslný

Zem dosud chorá z nezhojených ran
po loňské sklizni katů dřevorubců
nebe tak neuvěřitelně nízko
bičovaný ne už deštěm vločkami sněhu
jenom větrem který
sám pozbyl jména nebyl to než zvířený vzduch
bylo to v noci bez hvězd bez měsíce
v úhoru do mých stop se vloudila liška:
Tak jsem si to usmyslel: jen mít motiv
popílit si dát se do šíleného běhu!

Když se mi pak zdálo že vypustím duši
zpomalil jsem a krok co krok šel k obzoru
z pouhé setrvačnosti ani nevěda že jdu
Nebyly tam stromy žádný milník ani ukazatel

živáčka jsem nepotkal cestou
ostatně to ani nebyla cesta

Nevěděl jsem kde jsem a zastavil se

18. ledna 1983

Úplňky

A posléze: Co je po úplnosti?
Bylo dítě
a nemuselo uvidět celou rybu
stačilo mu když v okamihu
zčeřila hladinu hřbetní ploutev
a zjevila mu rybí pokolení
v zázračném sledu

Co je po úplňku? Nestačí mi
abych v nápadném shlukování jasu
už neviděl v pergamenu nebe
rostoucí srpek?

Co je po dokonalosti
když jsem nesčetněkrát
viděl běžce klopýtnout
o hroudu náhody a na pódiu herce
zaškobrtnout o smolné slovo?

Co je po naplnění když jsem viděl
jak neuvážený pohyb vášně
či prajediná buňka rozumu
dovede zvrtnout slastný okamžik
v mohylu vystřízlivění
jež jako na kartonu Mikoláše Alše
nám ukazuje cestu k Žalovu

Co je po Bohu
když ho poměříme svou zkušeností

a duši máme jako rezervu
uloženou vzadu pro případ nehody

Co je po Bohu když jeho neúplnost
jeho nedokonalost a nelásku
vidíme jako jeho chybu
připodobňujeme si ho k svému obrazu
narážíme jako botu koupenou v bazaru
na své kopyto a říkáme si:
Kdyby byl — povolil by
vešli bysme se do něho
hned by všechno šlo líp

Co je po úplnosti?

Pád

Karlu Hubkovi

V tikání hodin prošlý čas
se ztrácí nenaplněný
boty prázdna prošly zahradou
Všecko na dosah k čemu jsem se dřív modlil
a všecko k nedosažení
To je teprve po ránu a říkám si
proč jsme dali spravit ty hodiny?

Spáček se smysly zhovadilými
peníz daně za probděnou noc
Tolik si ukládáme o život
když se přestaneme mít rádi!
Nerozumím zlu světa v tom to vězí
Milovaný přítel pádem z okna na dlažbu
(ach kdyby aspoň na záhon květin!)
způsobil že se nedovedu radovat
z toho co obdivoval

Vteřiny

Jsou to vteřiny hebké šustivé
dosud přesypající se zrníčka Času
Ani já nemám stání
potloukám se předsíní noci
jako bych si listoval v Kalevale
a přece nehrdinsky už popotahoval
a po mužicku si ulevoval: Doprdele!
než si mne to zas nabodne

Ale to se nepovídá každému
Jsou to mystéria úzkosti

Otázky

Mohl Všemohoucí jediným Slovem
zničit co stvořil jako hrnčič
rozbije džbán který se nepovedl
i když do něho předtím vdechl duši?

Mohl Vševědoucí pouhým Slovem
odvolat mízu z keře zla
když ho nechal mezi námi bujet a růst
a znovu a znovu vystavuje
ač jsme k Obrazu jeho
nás novým pokušením?

Nebo usoudil že je život slzavé údolí
a po něm Ráj který nebude utopie?

Proč nás stvořil k svému Obrazu
z hlíny infikované bakteriemi ďábla
do které přesto vdechl Duši?

Ted' si neodpovím: Mám jít truchlit
nebo myslet na budku pro sýkorky
(jak ji udělat kam pověsit)
když se mi od úterka zdá
že žiju v koncentráku zla?

Je to dočasné?

Ďábel přemáhá a přece
trvá co bylo při stvoření

Zlo převládá ale nenarodil jsem se
abych se tomu vyhýbal:

Abych to změnil

Florencie

Ještě chvíli
a budu hotov doplazit se
ke krmelci večera k žíru noci

A pod polštář si přát snář
pocestovat si ve snu jako onehdy
kdy jsem ve Florencii se blížil
k Santa Maria Novella
(viděl jsem ji před čtvrt stoletím
z nádraží při odjezdu)
až vrzla almara a vzbudila mě
z křehkého voru polospánku
strhla do bdivých vod

Marně jsem si přál
navázat znovu zpřetrhanou nit
zvědav kam až by mne dovedla:
K San Lorenzo k San Miniato al Monte?

Nepovedlo se nad snem nemáme moc
Nepřevědl mne už ani přes Ponte Vecchio
neuvídl jsem zlatnické krámky
probuzený
nedíval jsem se už na prsteny a náramky
ale na pavouka který od stropu nad mou hlavou
předl nit každodennosti
Už jsem nespál
a pošeptal si: Zda-li zda-li!

Je to k zlosti
jen ve snu vidět co jsme milovali

Můrovi

Zdaleka tu nejsem sám

V jámě jak v pravlasti Kroka říkají rokli
mám kocoura Můru jak mu říkám
a jak na to slyší
v jámě kde Krok možná zplodil
Kazi Tetu a Libuši
na něho volám Můro Můroviči
aby se neurazil
(protože nezná otce ani matku)

A za oknem mám krokusy
bílě modré v kelímku od hořčice
v okně na sever aby dlouho kvetly

Nikdo je nevidí

Podsvětí

Ivanu Skálovi

Ve škole jsme se ptali: A tak
je ještě podsvětí když je svět?
My drzé děti!

Nikdo nám neodpověděl
Nuže tedy my sami
si odvětime: Nevíme to dost přesně
nic určitého
nic co by se dalo zaoblit
zaokrouhlit zanést do kartotéky
nebo z toho aspoň udělat
senzaci do novin

Ale tu a tam se nám stane
že přece jenom potkáme mrtvého
dosud fungujícího nebožtíka
poznáme to
i kdyby se tvářil jako bůhvíjak živý
a lísal se k políbení
nastrkuje holokrak i zmizelou tvář
a ovane nás hrobový dech

Jdem se umýt
ale nezapomeneme
ten pokus vysát z nás život

Řeč o řeči

Nejsou věty ani chudinké věty
natož bohatá souvětí
věty rozvité jak ty paprskovité
stezky v polích vedoucích na hřbitovy
k poutním kostelům a do hospod

Je tu scelená prázdná krajina
vylidněná od ptáků odptačená

Je tu řeč kterou se neumíme pozdravit
řeč přeoraná nelítostnými pluhy
zem po melioraci odstavená
od prsů studánek a mokřin
(ještě předloni tu kníkalý čejky!)

Už se neboříme v bažinách žíznivého léta
jdem bez závratí vymezenými cestami
uprostřed lánů v duchu přemíláme
sypkou saharu prázdných slov

Sestra

Syn svého otce ale nevídal jsem ho
po celé věky (celé dny)
Maminčina poslední naděje pozdní pokus
po dvou bratřích kteří nepřežili
sotva spatřili lunu přes její prs

Bratr své sestry ale z hlouposti
už slavný ochořelé záduchou
jsem ji nabádal: Měj spoustu dětí
o všechny se budeme starat!

Donosila jediného syna lapala po dechu
S obhroublou láskou v namoženém srdci
mi řekla: To bys mi byl dal — stačil ten jeden!

Sebevražda

Sám sebe nemít rád
s vlastní smrtí hrát
s kterou jsme se už zrodili
druhá matka pečovatelka naše
když z první jsme osiřeli
sotva jsme opustili povijan
myslíme na provaz a krvesmilně
do matky hrobky chceme dřív
než si nás vyhýčkala

Neokusivší brusinek obíráme se
jedovatými bobulemi blínu
ne už pronásledování sebe samy
štve jako dauphin divokou zvěř
Bohem odmrštění pro svou duši
žádáme vystěhovalecký pas
do bezejmenné země nikoho

Od rána myslím na to co to je
uvíznout nikde nebýt nic
Nedařilo se mi ani zadělat na knedlíky
táhne se to za kvedlačkou lepší na ruce
jak tahle báseň: Neboť nebýt nic
je být propadlý nicotě
utonout v kádi beze dna
v níž přece jenom kvasí prvky bytí
táhne se to za námi lepší se to na nás
mazlavé bez kvasinek ducha:

jsme játra v kterých přežila jen žluč
bez krve mouky bez koření
jsme pokrm pro diabetické upíry

A to nás neuživí

Věře

Té co rostla bez povzbuzení
jižních větrů a podvečerní rosy
kolibřík mezi encyklopediemi rozumu
ale vidoucí za prahory ještěrů
a pod práh svatyní bez Boha
antikvariát dosud nesvázaných životů
rozpadlých v jednotlivé listy
posbíraných a stránkovaných jak den dal

Je to k přečtení i když na přeskáčku
nedává to smysl nebere to konce
po smíchu žalost po vzestupu pád
hra zkoušená jen málo po pauzách
jakéhosi cizince krále Leara
který šaškem proplétá zpřetrhanou nit
vlastního příběhu

A to se zrovna dívám k jívám
jsou ve sněhu a ve střehu
nic se nepodobá tomu co přijde
nic nenapovídá tomu co mlčí
všecko teprve se tulí a choulí
v děloze tmy až v rozbřesku stehem
se rozkmitá ladička jara

Rozpomněnka

Smutný zaříkávač dalek
v pokoji plném bílých křídel
pomýšlím znovu jaké by to bylo
do boku kouzel nehtem vrýt tvůj
pozdní příchod

Marně se učím odříkávat AVE
držím-li přesto klubko příběhu
příběh si zamotává mne

Před Velikonocemi

A pravila ta venkovská žena:
To je dneska šeredný vítr!

Odpověděl jsem jí:
Ten vítr je krásný
ale nám se nechce líbit!
To šeredno je v nás
To z rozpaků si zahudrujeme
alespoň na počasí v bezčase
když není co říci

Ten vítr duje proti mně
(jdu cestou k Šípům)
až mi vyráží dech
jako zjevené slovo evangelia
jako znovu slyšená radostná zvěst
v dohledu je planoucí keř
v opuštěné krajině bezdomova

A co zbude po nás?

Dosud je tu tělo
stan sladkosti
přibili jsme ho
hřeby nebo kolíky
z holého nezbytí či z vášně
z nerozumu anebo z neřesti
utábořili se
v údolích splavných řek
na úpatí medových kopců
v borůvčí borů krásných napohled
pod korunami jilmů a střemch
ve vřesovištích a v mokřadích
(za opaskem dosud krvavé skalpy druidů)
v žírných pastvinách u Labe pod kterými
se rýsovaly jako žebra pod srstí pramatky krávy
budoucí hnědouhelné doly
ohlodané až na kost
v barokních zahradách a parcích
kterými rypákem šel po bukvicích a žaludech
dav bezzemků drancujících zemi

V hájích Keltů kteří se snoubili
s liškou a s vlkem s medvědicí
s holubem lasicí a poštolkou
a zanechali po sobě rozpukané hlavy

Až se stane že zapomenem:
Tahal dědek tahala bába tahaly děti
Zapomenem na horu Říp

A co zbude po nás?

Vzpomínka

Vidíš sám: Není spočinutí
stále odněkud někam
to se jenom zdá chvílema
tramvaj nejede nic se nekoná
růženec všedních jednotejných dní
od Vánoc do Dušiček

To se jen zdá že Never more
že to je totalitní stav
naprosté nehybnosti všeho
Od Josefa po Markétu pak
do Václava až po Lucii
zimní a letní slunovrat
podzimní jarní rovnodennost
zabíjačky a půst

V člověku se strádá
tažná kujná a nepoddajná
vůle k životu

Vůl táhne člověk vynechává
jezevec prospí člověk probdívá zimu
dub samec si ponechá listí do jara
člověk olysá a opadává

Patriku vidíš: není lásky
není lidské lásky aby nepřekonávala
tuto daň svobody:

Být ačkoliv se nám nechce
milovat i když jsme to už zapomněli

Nebáseň

Až je báseň jak ten kůl v plotě
osiřelá růže podzimu
není to už ani echo křepelčí písničky
jenom štěkot pominutých loveckých psů
se dovolává pohasínajícího nebe

Jak lampa s knotem bez oleje
polomdlobná bezesná noc
liška bez zaměstnání sova bez úvazku

Písnička

Šel mi pod okny kamnář
asi nám spadla pec
a to jsem vyhlížel klempíře
máme děravou střechu
nakonec přišel truhlář
nedovedl udělat rakev
Rozběhl jsem se za pekařem
neměl pro mne chlebovou kůrku
až jsem narazil na opilce
vyhrožoval mi opuchlou pěstí
chtěl jsem zavolat strážníka
(močil zrovna v záhonu růží)
zajistil mne pro rušení nočního klidu

Bezejmenná

Co kdyby?

To pochybuji

Co když ne?

To také

Co když ano?

Stále ještě

A přesto už doufám

Které zvíře anebo který člověk

mi to může mít za zlé?

Dosud doufat

už pochybovat —

ještě pochybovat

už doufat?

Kdo to rozhodne?

Já samojediný

anebo ty?

A když říkám Ty nemyslím tím

pofiderního zanedbatelného

jakéhokoliv souputníka či soudruha

či souseda

ojedinělé chvíle

ale tebe kterého miluju doopravdy
ne pro zisk že mi něco doneseš
anebo zamlčíš
že se mnou půjdeš — nahodilý chodec —
tam k tomu svízeli a rozloučíš se
a už ani ň a o kus dál

Ach ne jenom proto
bych tě zdaleka neoslovil
ptám se tě: po právu a po zákonu:
Miluješ mě?

Jaký z toho kyne užitek?

Slast a strast
ač plná strážní
přesto sladká past

Ustrojil jsem ji na tebe
Chceš mě v ní uvěznit?
Proč se ptát: Je to láska

Kupující si vybere: Ona vzniklá
byť kradla v samoobsluze je slepá
poslepu jako nenapravitelný gurmán
anebo diabetik
nahmatá v braku svoje zboží

* * *

Koso nenávisti
stínající dosud nezralé klasy!

Jak se poztrácely
poprašky prochozených cest
kudy jsme chodívali!
Byl to prostor a byla to dálka
všecko se podobalo něčemu
bylo to podobné i nám
a nic se neztrácelo

Jako asi my sami
co jsme tam chodili
jsme nebyli darmošlapové
hnětlo nás to (už tehdy)
že neobstojíme v díži
že nás pohltí odstředivost
když se rozpínáme až nad svůj objem
anebo se zřítíme kolmo dovnitř
když to žijeme tak naplno
a bez rezervy

* * *

Spánek je milost
kdo ho nemá je bez Milosti
a nikdo mu neuvěří

Zhůvěřilosti smetené na lopatku dne
kůrky nedojedků dobře známá obročí noci
Ale v ponožkách dojít k nejbližšímu světci
byť mi nic neříká: Je z baroka
přesto jako já má strhané extatické rysy

My chtíví věčně na něco sahat
my lační věčně proplétat prsty
s něčím co neobsáhneme!

Pak ta skepse ostny pochyb a nenadálá prozření:
když si vymýšlíme ne už svatební košile
křty a pohřby: Místo toho
vítání novorozeňat spalování mrtvých
u postýlek brlení a chrastítka
trochu klec trochu povyražení
a u hrobu tuje nebo barvínek

Nad tělem nebo nad popelem
nad člověkem který zaživa
pokud nepěstoval jógu
anebo se neplazil rákosím jako voják
anebo se neohýbal v tunelu jako razič
nosil v podstatě hlavu vzhůru

Za nás to pak dělají stromy

Lípy u hřbitovů bývají nejmohutnější
v dosahu jejich kořenů hubneme na těle
v tlení pomyslů v koncích předsevzetí

A napohled je takový hřbitov
(i kdybychom byli bez víry)
tlukoucí srdce v mrtvé krajině

I kdyby to nebylo předpověděno:

Zmrtvýchvstání

* * *

O čem byly ty pohádky?
Čtu jen fabuli a uniká
kouzlo které si pamatují:
Pásali jsme husy u jezu
sestřenka ta Miluška dětství
četla nahlas Bylo to za války a z bombardérů
na nás sněžily lesklé stanioly
svět byl krásný

Taky v pohádkách fungovalo zlo
ale husy se vytrvale pásly
velebné matky dukátových housat
a v Boženě Němcové i když s potížemi
nakonec vítězilo dobro

Hnali jsme z pastvy a nic netušíce
jako do vrat jsme vstupovali do dějin
kde se utínají nohy a ruce
a stínají hlavy doopravdy

* * *

Jestli vůbec je čeho se chytit
tedy za cíp nitě v prožraném saku
jakože Nikdo není onuce
stažená z uhnívající nohy
pohozená v smetišti dějin

Vy na nic dobří co jen likvidujete
statky mého neobsáhlého dětství!

A přece se dá říci: Maminko
jestlipak jsi řekla panu farářovi
že mluvíš i o prdeli
ne když je ti teskno
ale když hnojíš svou ztenčující se zahrádku
a stále silná si vypomůžeš
v hroudě slabosti i vydatnými slovy?

Nebo ty sestro málem udušená
ve svých Klenotech baličko hodin
tvoje astma mi tiká v komoře srdce
a je s tebou veseloučko

Nebo ty synovce co látáš
už navždy zkrocenýma rukama
pukliny ve sklepení Paláce kultury
a přesto nedovolíš ženským aby nakoupily
mokvající tvarohové taštičky v celofánu
hněteš těsto sám roztopíš troubu

neboť je Posvícení!

* * *

Vypadá to jako houština a je to řídké
pomyšlení na steré návraty a není žádný

A co my molekuly jsoucna?
Třas žlutku dosud neoplovněného?
Kam se vrátit mezi gotikou a barokem?
Jídelnami a noclehárnami
zbořenými kapličkami a kravíny
v hloží bujícím podél kdysi panských statků?

Dnes kdy tu chceme jenom projít
škobrtáme o vyjedené konzervy
z kostí býčků jsme vypadli
do morku bůčků
a u hřbitova zetlelých předků
vršíme rovy igelitových pozůstatků
nezničitelných plastických lahví
leda by se v ohni škvařily
jako Mojžíšův keř

Jenom na rumišťích
už přežival Bůh?

* * *

A bez ohledu na divoké rozvody na zemi
hvězdy se snoubí
K tomu déšť velký chcáč
pod kterým brambory v brázdách hnijí
Tam nahoře kosmické sucho
s nevydatným sunarem mléčné dráhy
Kdosicosi mě tu obchází
Je to zimomřivost nebo lenost
ospalost anebo hlad
nebo houževnatá nečinnost
neudolatelné lidské rasy
vteřinu před Potopou?

Už žádné Ach!
I houby z žilnatého lůžka
se derou na povrch
bez pomýšlení na věčnost
z hubených klíčků rychle obézní
dva tři dny spanilosti
a neúprosný hnilobný skon

To my jenom
po máchovsku po lidsku
nad tím trnem a žasnem
nebo jsme lhostejní

Kdežto křepelky žijí
vytlačené na okraj světa
v trní u Milíčova

v příkrých srážech
Dantova Pekla

Tam snad přežijí

Neboť přes všecku zkázu dobu pomyjí
vyhřezlých útroh vivisekce
vleklých katastrof a epidemií
jsme jen zdánlivě
už na pokraji skutečné zkázy

To proč nevidíme
je dočasné
Může to být dým
z dávno vyhořelé delfské věštírny
který barbaři nevědouce
znovu roznítíli

* * *

Slepenec úzkosti bych leptal
alespoň chatrnými verši
když je stadion zmoudření už nadosah
a nechce se mi

Raději promarňuji dny
shlízím se v stoce plynutí
okrádám Pánaboha
denně o čerstvý chléb

Tak i zahrada mi umírá před očima
nelaskám už nové výhonky
nehnojím pod verše
ani chutí ani plodivou silou

Vyděděný ze svého libosadu
jen míjím ploty
stezky ztrácející se v polích
neptám se jich kam vedou

(Ještě onehdá mě zlákala jedna
končila v neschůdné rokli:
a pod rozložitou sosnou
obydlené jezevčí doupě
jak díra po mamutím klu!)

* * *

Pomalů i ty jsi už kabát poseříváný
řvadlenami proflámováných nocí
půda sprahlá kterou neorosí
ani rumové mrholeni okoušející tuzemské slasti

A kde se ještě víra nebo odhodlání
může uchytit v tak spálené zemi?

Sestřičko v domě beznaděje chorých
s jediným odpočívadlem spánku
v komnatě doživotní hluchoty!

* * *

Na dnešek mi ve světnici ožil motýl
V půli února! Slunce za poledne v noci mráz
Jde mu o život — ach nepochopil
že je milenec květin a ne zimostráz!

* * *

Proseděl jsem večer s těmi lidmi
svěřovali se mi a ten divný
který v autobuse mě sotva zdraví na půl huby
mě pohladil: Má rok do důchodu
cukrovku dvě děti a tři vnoučata

Takový byl můj otec: Věčně plachý a přesto
v prašivých dnech kdy utrmáceni muži si popřejí
lavici posezení sousto promluvení doušek piva
na zápraží stíral zhrublými prsty s tváří smutek
a vracel se ztepilý rozveselený
mezi sousedy nohsledy a spolužáky
nikdy přítel anekdot a veselých historií
pomlouvač režimů a prorok věšení na lucerny

Nebyla ještě televize drali peří
taky oškubával peříčka s pokleslou hlavou
a poslouchal klevetivé venkovské ženy
nejpokornější pokora sám osud všivějící země

* * *

Není co zamlčet není co říci
Ještě snad hudba
Ale není tu řád
a povědomý strach z dirigenta
a z nástroje
kterým bychom se stali
A ze sálu
kde uvidíme jen černé krovky
Pána zezadu
a když se otočí
tak motýlka

Do toho se nám zjevně nechce
Sed'me doma a zatopme si
Strop je jistější než obloha

A přátelé?

Na ty si vzpomeneme

* * *

Byla zima a profesoři jazyka
odjeli do hor na dovolenou
To osmělilo básníky cvičili se
jak to kdo řekne

Vyznávali se
a stavěli huhuláky
hrdinských póz
vědouce že ňákou chvíli to vydrží
a neroztaje když pořád sněží

A jak bude po Velikonocích?

Naskytnou se jim jiné vnady
na luzích poézie

* * *

Mlčet a přesto nezamlčet nic
mluvit a přece neříci

Věčně den po dni chvíli od chvíle
dětsky se dožadovat slov
šilet až k vystřízlivění
opíjet se až ke kocovině
když ještě mluvím a už blábolím

Je to nevyléčitelná posedlost

Jak ten dub který shazuje staré listí
aby potajmu chystal nové

* * *

Mít slova jako neotřelý sníh
a rozsněžit se
toho prosincového dne!

Jak to že ve snu se zdá všechno lehké?

Upadl jsem znovu odhodlaný ke všemu

* * *

Nemám jiné pěsti
než tyto ratolesti
jsou živé
jsou z krve

Ale ony tě nepošťestí
jak prve
jako bývávalo

Co se stalo
se neodestane

Amen

* * *

Jak ti upříst oprátku na krk?
Jak odděložit tvé lůno
oplodnit tě aspoň paprskem jasu?

Když jsi temná vzrušuješ mě
stále temná mne soužíš
ale už jen do výše pasu

Hromobití sluneční lázně
nebo půlnoční hrot?

Zvol si sama
svůj osud

* * *

Hlásí se to jako únava
je to podhoubí smutku:
Všecko co jsem nedovedl oslovit
vše svůdné co se do mne kdy vbodlo
z dálky jako krahující dráp!

Neboť jsem byl stvořen být hladem
bezednou jímkou všeho laskání
to vše míjené a zapuzované
mě obrůstá jako břechťan:
tolik chapadel pro jedno tělo
těch hlubinných vírů pro jednu duši!

Ne zemřít zmizet — ne: Být nestvořen
si říkám nejrouhavěji k životu

A přece nevím jaký rošť
v popelu znovu rozdmýchává jiskru
Úsvit je blaho probouzím se
abych to přežil

IX

Thunovská

Nebylo to z látky: na splátky na léta
a zdaleka to ještě nebyl dům
spíš potrhané sukno tkalce snů
dosud hlodané krysami středověku
pročpělé malostranskou hokynářkou
pro kterou už málem Mikoláš Aleš
nad krámem vymaloval Bivoje
v trikotu operního pěvce

A náhle jsme tu my sami
za okny netušených dějství
je vyprodáno
a opilí chlapci zfetovaným dívkám
čmárají na zed': Jsme u Dvou srdcí

Poříčí

Měl jsem za to že to je Sázava
řeka mého života
ale byla to Léthé

Zapomnění?

Je tam dosud v poli kaplička
a viditelně překáží
traktorům v lánu obilí
(v kterém jsme se — jak je to dávno? —
zběsile milovali!)
a přece ji oborávají
a nikdo si až dosud netroufal
řečeno stručně: sejmut ji a konec

Jako by tam stálo znamení
s výstrahou: poškození se trestá

Ještě v minulém století
(říkala mi moje babička)
se tam vyorávaly kosti a meče
chabé pařáty dávné bitvy:
Roku čtrnáctset dvacet tam bojoval Žižka
s katolickými pány

Je to dávno

Ale nad krví jednou prolitou
je těžko jen zakrákorat

nedá se vybagrovat
ani se nad ní nedá prásknout bičem

Bud' to je právě v tom

Anebo to už není v ničem

* * *

Byl to den v kterém bylo tak málo jitra
Jak patka seříznutá už bez střídy
den sluncem nepomazaný
tak nekrálovsky všední
ba jeden z mnoha jednostejný
a mně se zdálo o bílé košili
bez knoflíčků rozhalené až k pupku
kde se něco třpytilo jako měďák
o zubech stejně bílých se mi zdálo
odhalených dásněmi v úsměvu
Ale nebyl to než úšklebek opovržení
už uchystaný k první slabice
nežli přijdou ke slovu pěsti

* * *

Je to jako vypořádat se se saní
bez pohádkového meče
ještě se tak někdy podaří
zfascinovat ji očima
a trnout blahem v prodlení nehybnosti

Ale pak není na cukr
a poupím svou hořkou kávu
a k přemýšlení si беру látku
tak tuhou nepoddajnou nevstřícnou
která mi nepřiléhá
ani nesluší
jako bych si vatou myšlenek
vycpal ramena a vyztužený
byl zase ten svůdný mrchožrout
co se s tím patlá
patlá a sere

* * *

Bolí to jako neuchopit
ležící krásné tělo
a přec být přistižen při zločinu

Tak se říjnový den
olovem lemovaný
vtiskl do krajiny
jako písmo se rozepsal déšť
ve dlouhé sloky
Tiše hodlám naslouchat tomu všemu
už nezamilován
a nepomýšlející na výměr daru
Boky světla se sladce za oknem vlní
se sloupu slétlý nenadály pták
se stromu stlétlý očividný list
Překotná závěj spanilého jsoucna
z bradavek prsů prýštící
sféra dosud božského ohně
v rozrytém brambořišti

* * *

Že by nebyli démoni?
Co je s pravnuky ohně?
Kde jsou býčci potomci těch
kteří v říji
se zabydleli v Altamiře?
Nevím to
ale uhaduju z pohybu vlaštovek
divé tkalcovské stavy
které ač se tomu bráníme
nás vepřádají a vetkávají
až dovnitř světa

Lze se tomu ubránit?
Je tam utrpení
je to bachor první pramatky krávy
jsou to podzemní stoky velkoměsta
díže plná trpkého těsta
tam spadnem tam jsme uhněteni

a pak už jenom žijeme
tenhle život

* * *

Mám odstonáno
už zase odnikud nikam zdraví
se plouží dnové příští
Chvělo se to jak milosrdnost
a bylo to dopuštění boží
zas zalykat se svými játry
ne už studna ale nestoudná past
tak halabala přikrytá chvojím
podoba hrobu

Tedy opět klamné
příznaky uzdravení?

Sedět zpříma stát přihrbený
mezi minulostí dosud nezcizitelnou
a budoucností dosud neosvojenou

Bohnice

Richardu Balonovi

Nemohl jsem spát

A tak jsem kolem oběda
kdy se haraší s kaší a pomlaskává
zalezl do výklenku
za zády dveře pana asistenta
který zrovna měl volno
jediné bezpečí a sesypal se

Ale i tam
mě našel bratr saniták
a ujal se mě

Zahlédl jsem ještě kostel
s vytlučenými okny
v kterém skladovali brambory
zaslechl jsem hlas bratra sanitáka:
ted' mi volali z prodejny mají sparty!

Píchlí do mne injekci a usnul jsem

* * *

Co bych se bál snů?
Je kluzko po poledni
a pořád někdo číhá vartuje
kam zapadneme večer
Jako ten tatík z anekdoty
kterému mamka zavychítá:
kam mi zapadneš dneska
ty mé sluněčko?
do které hospody?

Ale to jsou jen žoužele

Tedy znovu:
co je na snech?
Co je na tom že se nám zdají
zdánlivé neskutečné
a přece jako tyjící přímo z morku
našeho bytí?

To nebyla měsíčná noc
byli jsme v lunaparku
někde u juldyfuldy
ani dost náměsíční
byla Matějská pouť
a už je to dávno
ale Jáchym tam jezdil na poníku
mé plavé dítě popoháněl
do klusu mladý snědý cikán

a Filípek se ještě hřál
v mateřském důlku

A potom jsme vypřahali
a toužili jsme potkat toho dobrého cikána
co se nenechal uvartovat
ani učíhat ani obelstít
aby třeba založil domov
natož aby utvořil stát

A octli jsme se pojednou
v území Veroniky
která mému synovi podala roušku
tak tenkou že za ní prosvítala tvář
zvláště když nad Petřínem
až od Markéty
ji probodával večerní jas

Tak tu zbyly dva prstýnky
a sen o světě který spojí
Muže a Ženu
i když Adam a Eva byli vyobcováni
Dürerem z Ráje

A přece jen Spolu

* * *

A myslel jsem si:
Tolikrát pořezaný
a krev už neteče
slova dobrá už jenom na domluvu
s doktorem s výčepním nebo s policajty
nic na hraní nic ku podivu

Chtěl jsem zemřít
ale ponechal jsem
nakonec žezlo želvě osudu
dělal jako když kormidluju
a mám před očima Singapur

Až mi sousedé řekli: Dopadl jsi
Jako Indira Gándhí před třemi roky

Ona zatím z dna ponížení
znovu spatřila hvězdy Pamiru

Co žene tu ženu?

* * *

Dost jsem se už nadíval
i na něhu sněhu
a přece tady vyhnán do Ráje
je leden —
oči mi probodává jas

Nestačím už zaznamenat nic
ubylo zajíců a koroptví zbylo jen pár
straky přelétají z vrby na vrbu
poštolka je tak lehká
jako by se nevznášela z hladu
a smála se Newtonovi

* * *

Že není bytí kde je hniloba?
To se tak papouškuje
a já v hnědi rozpadu zahlédnu zeleň
drobné květy na mrchovišti tlení
Může uhnít
tímto životodárným způsobem
i Lucifer padlý anděl
když i pýr
zbavený dobrodiní země
posléze hnojí pole?

Jak je možné
že tou říjnovou krajinou jdou oblaka
jako velbloudi pouští
a já čekám zda-li
z nich nezaprší?

V hrdle své země plném žízně

Tělesnosti!

Co jsme pro tebe učinili?
Živíme tě udržujeme naživu
vítaná dokud naší bytosti
poskytuješ rozkoš z pohybu
nevěsto pannen choti mládenců
oporo mužů požehnání žen

Odíváme si tě do těsných šatů
až jsme jako kýl lodi Vikingů
pyšně rozrážející stojatou vodu

Ale běda když nás opouštíš
když tě dotrháváme
a krejčík milosrdenství a soucitu
i přes úplatky stojí bezradný
jak nám to stříhnout a co vycpávky

S jakou rozkoší pak střelíme srnu
která ani ve stáří nemá svěřenou kůži
váčky pod očima pleš na hlavě
a netrpí migrénami

* * *

To jsme se milovali
Záminkou byl klavír Říkali mi
ne už housle klavír má budoucnost

A tak u ní jsem vyťukával
celý rok Beyerovu školu
při nekonečných triolách
co se daly hrát po paměti
aby rodiče nevěděli
jsme se učili líbat

Někdy špehovala žárlivá mladší sestra
a netajila se že práskne
jak to je s těmi triolami
tak jsem musel vysedávat u klavíru i s ní

Jenže láska ve čtrnácti
jsou zapovězená jablka
z Monsignorovy zahrady

Odešla mi do Nymburka
na učitelský ústav
zahrál jsem si ještě Neapolitanu
Petra Iljiče Čajkovského
na nějaké školní besídce koncem roku
a stejně s chybami
přestal jsem nosit vajíčka a škvarky
paní učitelce Malypetrové
bylo léto

naposledy jsem se brodil v rákosí mezi užovkami
silnými jako moje ruka
zarmoucený
ale když jsem přečetl Karla Hynka Máchu
napadlo mě že si to nesmím ani dovolit
abych odted'ka už měl šťastnou lásku

* * *

A tak
a tak jsem si
a liboval jsem si
v prohlubni básní neviditelných
pyšný rybář pokuřující
se sítěmi vhozenými
do kalných vod
s plaváky metafor a s nadějí
že něco se chytí

A tak
a tak jsem si
dlel v básních nepolapitelných
ješitný pavouk který zpozorohu
radarem střeží nastraženou síť
meditující či trávící
a stále ve střehu: na nepatrný záchvěv
se vrhá na kořist!

Byl jsem prádlo zapomenuté
na šňůře v noci
a přesto schnoucí
Obával se spolu s jinými básníky
že mi vysychá zdroj inspirace
(o jednom z nich se tradovalo
že bez pokušení nenapsal řádku
a z pomilování panny
psal hymny na život)

že mi vysychá Prazdroj inspirace
(o jiném z nich se říkalo
že kvůli dětem se dal vyléčit
a splnilo se: byl jak těsto
marně hnětené a odpočaté, chyběl kvásek
psal ze setrvačnosti o rybnících
ale nikdy v nich neutonul jako Li Po)

A tak
a tak jsem si
dosud nepřivykly
zázraku chvíle kdy se poesie
náhle rodí z jazyka Poupat
říkal na záchodě ne pod jabloní:
Je mi zle a okénkem jsem viděl
úkrojek nebe ale nepomohla mi
ani zřetelná voj Velkého vozu

Miloval jsem hudbu ale neuměl ji
Chtěl jsem být kněz ale bál jsem se Boha
Být archeolog ale rozesmutňovalo mě to

A kdyby jen to

* * *

Nejlepší jsou básně tvořené ze slov:
Obtěžkán jako mezek nespočetnými dojmy
mám být ranhojič vzpomínek
či restaurátor klamného světa
donašeč klepů do akvária poesie?

Blbost

Blbneme básníme-li už beztak

Babylon

Blábolení

Taky bolest
anebo blouznění

Ach blil bych!

Ale půlnoc otesává kámen na kterém sedíme
Snědí skoro tmaví ze samé tmy
nehledíme už do ohně ale do krbu
nad hlavami heraklitový strop

Kdo si ještě dnes troufá
jít kolem kostela a pokřížovat se?
Potkat ženicha a blahopřát mu?
Vidět slepce na ulici a převést ho?
Zaradovat se z transfúze a hledat dárce?

Šlápnout do kobylince a neproklít koně?
Potkat lásku a zamilovat se?

* * *

Já tolik v hlavě kde bych se byl dostal
až k podstavci?

Nebýt tebe

Vystřízlivělý až k nebytí
nevěřil jsem ani včelám divě poletujícím
že by opylovaly když sedaly z květu na květ
ani kravám že by dojily když jsem viděl
zootechniky v bílých pláštích
odstavená telata a býky v pochmurných stájích
umělá oplozování potraty impotenci

Nebýt tebe

uvěřil bych na elektrické kvočny
umělé přivolávání deště
dobyť kosmu život ze zkumavky
výhru v Matesu v srdce v těle soudce
v polepšení Cikánů v předpovědi počasí
v moudrost politiků
V netečnost Boha v rozpínavost Model

Nebýt tebe uvěřil bych

že ve století rozumu
se budují nová důmyslnější jatka
kde se zavilostí jemu vlastní
rozum ničí co se mu přičí

Tudíž sám sebe

* * *

A uvědomil jsem si: Tehdy mi bylo třiatřicet let
Kristova léta jak by napsal kronikář

Nabízeli snad všechno nač pomyslíš
(mít zaměstnání jet do ciziny
sehnat léky které nejsou a spláshit naději)

Strašili vším na co se dá ve strachu pomyslet
(víme toho dost na vaši ženu vaše děti
a nemyslete příštích padesát let se nic nezmění)

Tak si drapérii noci někdy rozhrne kulhavý šašek
pomrkává po lidsku a zve slovy ovesnými
k chlebu bez chuti a kanibalismu

Tak se podestlali na větvi dějin už skomírající
když podestýlka poskytuje pocit přežití
anebo aspoň domnění ne tak tvrdého pádu

Museli by
(ach ano museli by!)
být sám oves jehož klas
roste z úpatí Hradčan do střechýlů
svatovítského dómu:
Václav Vojtěch a Jan

* * *

Je zima jak má být
zima podle pana Celsia
dvacet pod nulou
mráz v okna duje
v světnici bez kamen

A přece bylo jaro
byl jsi byli jsme všichni
o Pomlázce uhodil jarní den
seděli jsme na rozvalených kamenech
o ně tloukli pomalovaná vejce
a dusili se žlutkem Vzkříšení

To jsem znovu doufal
že je možné pozapomenout
že se vrací co zbytnělo v čase
až po mandlové oči zaostřené
na tající svíci v jediném
pokoutním okresním baru

Byl to zákonitý průsečík
tvého zahloubání a mého smutku
Lekli jsme se ve stejnou chvíli
když na parketu při Marii Rottrové
se ozvalo: Ježíšmarijá ty kurvo!

X

* * *

Bud' šťastná že jsem se tě nedotkl
Usínala jsi když jsem se naklonil
a jako v hluboké studni
jsem zřetelně viděl (byla noc)
že je mi souzeno milovat
už jenom utonulé hvězdy
kdysi tak skvěle upevněné v nebi
když ještě vzpřímený jsem šel
od lásky k lásce
odkládal je
jako by mi u nohou ležela věčnost!

Teď jsou drahé a vzácné
vteřiny okamžiky
pouhý dotek tak prchavý
chvíle před úsvitem
který se nerozední

A když tak ne pro mne

21. října 1986

* * *

Když holedbavý smutek všecko obrací
nazmar,
komu říci: Dobrý den, vítej, posad' se,
a bud' chvíli se mnou, než mě opustíš.
Není komu to říci a není co.
Den se neprobudí, noc neusne.
Ptáci nepohnou křídlem.
Naplnilo se všecko, až po okraj.
Stín stromu neví, co je strom.
Hlučná hudba neopíjí
sobotní průvod. Hladové
jsou nedělní obědy. V podhůří
hrůzy bují plevel, ten
nevyplenitelný.

Ohnivě léto? S chladným srdcem
se dívám zpátky. Nepřemýšlím,
abych se nezahubil,
tolik ponoukán,
abych zabil někoho místo sebe.

21. října 1986

Prosba

*Ach Bože šeptaje se ptám
nerozvážeš můj slib
když neosobnost mnou smýkla
až k roští kde parádivé
býlí bují a prší na mne sláma hvězd?
Tady mě přepadni a bodni:
Nůž z tvých rukou je dobrý i do zad*

*Jen nebud' zakaboněný
ani mně dnes není do zpěvu
ani do slov mi není
ledový tváří k tobě přimrzám
(kdo odvrátil se padl na polštář
s navždy strženou tváří)
Ty nejihneš a mé ruce
jako vši žebráka se chytají
tvého milosrdenství!*

Josef Topol

Básně

Ilustrace na obálce z Pixabay.com
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 25. 6. 2019

ISBN 978-80-7602-815-9 (epub)
ISBN 978-80-7602-816-6 (pdf)
ISBN 978-80-7602-817-3 (prc)